

TISKOVINA

Poštšina plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 3,20 EUR



leto: XLIV | december 2012 | številka: 12



GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

• Gozdarstvo • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo • Lesarstvo • Šparovni kotiček



• Leto je naokoli • To smo mi • Malha smeha • Razširimo obzorja • Spominjamo se jih

Listnica uredništva

Delamo za boljšo prihodnost

Silvo Pritrznik, direktor GG SG



Današnja globina nezaupanja hromi delovanje slovenske družbe. Ljudje postajamo vse bolj jezni, nestrpni in razočarani nad demokratičnim sistemom, ki smo se ga tako razveselili pred dvajsetimi leti. Očitno smo družba, ki potrebuje gospodarja od zunaj. Gospodarstvo je v nezavidljivem položaju. Še posebej lesna industrija. Gozd in les sta v zadnjem času dve izmed promocijskih tematik tako politikov kot posameznikov, ki vidijo v tej dejavnosti osebne priložnosti. To so ljudje, ki dejavnost opazujejo s strani in ob vsakodnevnem propadanju posameznih podjetij v lesnopredelovalni industriji razglablajo o tem, kako so posamezni akterji sprejemali napačne odločitve in kako bi moralo biti.

Na državnem nivoju je bil sprejet Akcijski načrt za povečanje konkurenčnosti gozdno-lesne verige v Sloveniji do leta 2020 s promocijskim sloganom »Les je lep«, ki je operativni dokument za povečanje konkurenčnosti celotne gozdno-lesne vrednostne verige. Razveseljivo je, da Akcijski načrt slovensko industrijo ponovno umešča med strateško pomembne in perspektivne gospodarske panoge z zadostno količino domače surovine.

Slovenija je za Finsko in Švedsko tretja najbolj gozdnata država EU, kjer letno priraste več kot 8 milijonov m³ lesa, obnovljive surovine. Zaradi nizke konkurenčnosti gozdno-lesnega sektorja ter neurejene in celo prekinjene gozdno-lesne predelovalne verige slovenskega lesa ne izkoriščamo v zadostni meri, ga izvažamo, hkrati pa domača lesnopredelovalna panoga propada. Primeri dobre prakse v tujini kažejo, da se v ustrezno urejeni verigi vrednost kubičnega metra lesa od gozda do prodanega končnega lesnega izdelka ali stavbe na trgu poveča tudi za 100-krat. Še večkrat, če je les uporabljen za izdelke visoke tehnologije. V dobro urejenih gozdno-lesnih sektorjih gospodarsko razvitejših držav vsakih 100 m³ predelanega lesa predstavlja eno novo delovno mesto.

V GG Slovenj Gradec smo že pred leti začeli s kovanjem vrednostne verige lesa. Tako smo povezali trajnostno, večnamensko in sonaravno gospodarjenje z gozdovi s predelavo lesa v Otiškem Vrhu in Radljah, organizirali proizvodnjo in prodajo lesnih izdelkov in objektov iz lesa ter kot element, ki se pojavlja skozi celoten proces, izrabo lesnih ostankov in odpadkov za proizvodnjo energije. Danes verigo pletemo, dodajamo člene, rešujemo težave v posameznih členih in se borimo za obstoj v teh neugodnih in negotovih in predvsem nezaupljivih družbenogospodarskih razmerah. Ustvarjamo nova delovna mesta z namenom doseganja visoke dodane vrednosti v lesnopredelovalni panogi. Ustvarili smo lesno predelovalno središče na Koroškem, ki ga razvojno podpiramo preko razvojnega centra koroškega gospodarstva RACE-KOGO.

V zadnjem letu se mnogi oklepajo ideje Akcijskega načrta in gozdno-lesne verige kot rešilne vizije za lesno industrijo. Pojavljajo se novi akterji na tem področju, pripravljajo se projekti za nova lesnogospodarska središča, tudi na osnovi političnih povezav in poznanstev, ki naj bi nastala na novih lokacijah. Dejstvo, da so takšna središča v preteklosti že obstajala, da še vedno obstajajo, da so nekatera od njih na robu propada, da se ostali akterji v tej gozdarsko-lesnopredelovalni verigi spopadamo s tem negativnim gospodarskim in družbenim okoljem, pa v naši družbi radi spregledamo. Tem obstoječim ne zaupamo, ker bodo tako ali tako propadli, in sanjamo o novih centrih na demokratičnih temeljih, ker so menda socialistični temelji gnili. Pa vendarle, ko pogledamo čez mejo, ugotavljamo, da so lesnopredelovalni centri v sosednji Avstriji tradicionalna podjetja in da razvoj lesnopredelovalne industrije temelji na podjetjih, ki svojo tehnologijo, znanje in trženje nadgrajujejo že desetletja. Sedanjost želimo spremeniti za boljšo prihodnost.

V upanju, da vemo, kaj želimo, kaj je naša alternativa v prihodnosti, da bomo v prihodnjem letu napravili prave korake, si zaželimo spokojne praznike in veliko razsodnosti v prihodnje.

Novoletno voščilo upokojenih gozdarjev

Jože Logar, predsednik Društva upokojenih koroških gozdarjev

✉ Marta Krejan

Koroški upokojeni gozdarji smo letos proslavili 20. obletnico našega delovanja. Z minulim delom upravnega odbora smo lahko zadovoljni. Delo opravljamo volontersko v prid našim nekdanjim sodelavcem in v povezavi z njimi. Letna srečanja so zelo zanimiva, privlačna za



Direktor GG SG Silvo Pritrznik podpira dejavnosti Društva upokojenih gozdarjev; na njegovi desni Hubert Dolinšek, njegov predhodnik, na levi predsednik društva Jože Logar in Darja Hain, vodja financ v GG SG.



večino članstva in radi se jih udeležujemo. Posebno pozornost posvečamo novoletnim obiskom naših upokoencev ter našim preminulim, ko se poslovimo od njih.

Program dela je uspešno zaključen. Upajmo, da bomo z istim tudi nadaljevali.

Zahvala gre upravnemu odboru kluba, predvsem pa GG Slovenj Gradec, direktorju Silvu Pritrzniku, ki podpira našo aktivnost tako moralno kot finančno.

UO DUKG želi vsem svojim članom in zaposlenim v GG Slovenj Gradec ter v ZGS OE Slovenj Gradec prijetno praznovanje ter obilo sreče, zdravja in zadovoljstva v novem letu 2013.



Srečanja so res prijetna.



Izvedba projektnih aktivnosti na Pohorju v luči trajnostnega razvoja

Na območju Pohorja trenutno potekata dva projekta, ki sta vezana na mokrišča (projekt WETMAN), kot so Lovrenška jezera in Ribniško jezero, ter travišča (projekt ALPA), ki se nahajajo na grebenskih legah zahodno od Rogle. Omenjene lokacije ponujajo številna doživetja v naravi in so tako imenovane »vroče turistične točke«, zato jih je treba poleg kmetijskega in gozdnega gospodarstva obravnavati tudi v sozvočju z razvojem zelenega in do narave odgovornega turizma.

WETMAN

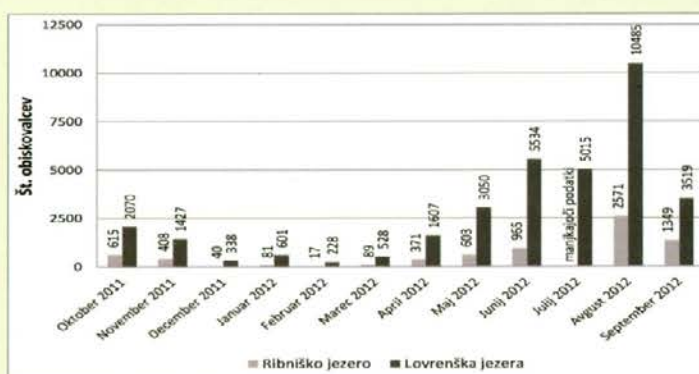


Ohranjanje in upravljanje sladkovodnih mokrišč v Sloveniji, WETMAN 2011–2015, Life+ Narava, LIFE09/NAT/SI/000374/Lesena brunčana pot na območju Lovrenških jezer/

V jesenskem času leta 2011 se je začelo trajno sistematično spremljanje obiska na območju Ribniškega jezera in Lovrenških jezer. Ta območja so bila izbrana zato, ker se na njih že kažejo negativne posledice povečanega obiska (slabšanje stanja specifičnih habitatnih tipov, rastlinskih in živalskih vrst, erozijski procesi).



Že preizkušajo novo pot na Lovrenških jezerih.



Število obiskovalcev na območju Ribniškega jezera in Lovrenških jezer v obdobju enega leta

Neustrezna infrastruktura na omenjenih lokacijah ni več omogočala vzdržnega obiska, zato se je v letošnjih poletnih mesecih vršila izgradnja širših poti z izogibališči. Dela je kakovostno in izredno dopadljivo opravilo podjetje GG Slovenj Gradec, d. d.

Nadaljevanje na str. 4

Na lokaciji Lovrenških jezer je bila vzpostavljena tudi nova krožna pot, s pomočjo katere se bo pred negativnimi vplivi turizma bolje varovalo barjansko okolje, obenem pa je sedaj omogočeno kakovostnejše doživljanje čudovitega okolja. Ob vstopu na obe območji je v prihodnjem letu načrtovana postavitev označevalnih tabel, na lokaciji Lovrenških jezer pa sledi obnova razglednega stolpa.



Mojstri iz Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec so dela opravljali z veliko mero občutka. Ves star odslužen material je bilo treba odstraniti, pripeljati novega, ga povezati in vključiti v zgodbo prostora.



Obnovljena brunčana pot na Lovrenških jezerih nudi kakovostno doživljanje prostora; skozi območje je speljana kot krožna pot, na kateri so urejena tri počivališča za utrujene pohodnike in občudovalce te edinstvene krajine.



7. decembra 2012 se je v Hotelu Planja na Rogli odvijalo svečano odprtje brunčanih poti na Pohorju. Na odprtju so se zvrstili govorniki posameznih državnih institucij, lokalnih skupnosti in pripadniki Slovenske vojske. Z leve: Ivo Trošt, direktor Zavoda za gozdove RS, Mirjam Dular, vodja projekta Alpa, Nika Debeljak Šabec, vodja projekta Wetman, in Darij Krajčič, direktor varstva narave RS.  Primož Areh



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO



Naložba v vašo prihodnost
Operacijo delno financira Evropska unija
Evropski sklad za regionalni razvoj

Sonaravno upravljanje planin na varovanih območjih, ALPA 2012–2014. Projekt delno financira Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, in sicer iz programa Cilj 3 Evropsko teritorialno sodelovanje, Operativni program Slovenija-Avstrija 2007–2013/Revitalizacija planj na območju Mulejevega vrha in Ostruščice/

Projekt ALPA se osredotoča na trajnostno upravljanje planin oz. travnišč v gorskem in visokogorskem svetu. Eno izmed pilotnih območij projekta so tudi pohorske planje, ki se razprostirajo vse od Kop na zahodu do Ostruščice na vzhodu. Temeljni cilji projekta ALPA so v prvi fazi očistiti zaraščajoče površine in jih vrniti v ekstenzivno kmetijsko rabo, v nadaljevanju pa razviti turistične produkte in storitve, ki bodo prispevale k razvoju dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Strokovne podlage za čiščenje zarasti na pilotnem območju Zahodnega Pohorja so pripravili strokovni delavci Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Slovenj Gradec. Gozdarji so se s problemom zaraščanja planj začeli ukvarjati po letu 1995, ko je v okviru

Odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje nastala strokovna naloga z naslovom »Zaraščanje negozdnih površin na grebenu Pohorja« (nosilka Ljudmila Medved). Predvsem kolegom iz Krajevne enote Mislinja (Mirko Cehner, Jože Ogriz, Zdravko Miklašič) se je treba zahvaliti, da se je ta projekt začel izvajati in da je bilo do leta 2011 očiščenih okrog 140 hektarjev zaraščajočih površin. Finančno sta izvedbo del omogočila predvsem Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov in Občina Mislinja. V zadnjih nekaj letih so izvedbo čiščenja planj podprli in sofinancirali tudi Občina Zreče, Unior, d. d. – Program turizem, Zavod RS za varstvo narave in Sklad za naravo Pohorje. V letih 2010 in 2011 je izvedba prostovoljnih naravovarstvenih akcij čiščenja zaraščajočih travnišč na Pohorju uspešno potekala v okviru projektov

NATREG in WETMAN. Cilj tovrstnih akcij je predvsem ozavestiti lokalno in širšo javnost o pomenu planj in trajnostnem razvoju območja.

V tokrat izdelanih strokovnih podlagah je poseben poudarek na čiščenju zarasti na območjih Mulejevega vrha in Ostruščice. Pri opredeljevanju površin za ukrepanje je bilo treba upoštevati dejstvo, da je ta prostor poleg okoljskih, naravovarstvenih in gospodarskih vsebin pomemben tudi kot območje, kjer se odvija množični turizem. Območje smo razdelili na manjše enote ukrepanja. Oblikovali smo jih glede na stanje, cilje in potrebne ukrepe, kjer bomo upoštevali naslednje usmeritve:

- s posekom dela zarasti (smreka) se povečuje delež travišč z volkom ali balohom (*Nardus stricta*),
- z odstranitvijo panjev se povečajo površine, kjer je na eno do treh let možna košnja, ostale površine se pripravijo za pašo,
- puščajo se šopi z jerebiko in skupine dreves,
- ohranja oziroma vzpostavi se primeren gozdni rob (vzdržuje se njegova stopničasta oblika s postopnimi in mehkiimi prehodi v obliki žepov in zajed med kmetijskimi in gozdnimi površinami, zagotovi se navzočnost značilnih drevesnih in grmovnih vrst – jerebika ...),
- puščajo se stara drevesa, drevesa z dupli, sušice, podrtice različnih premerov,
- ohranjajo in pospešujejo se hranilne rastline (borovnica, brusnica ...),

- ohranjajo se mravljišča,
- upoštevajo se časovne omejitve izvajanja vseh del na tem prostoru (ruševce, divji petelin ...)
- s primernimi označitvami (table, smerokazi) se obiskovalce usmeri v zeleno smer.

Ob upoštevanju predstavljenih usmeritev smo ločili površine, kjer želimo ohraniti biodiverzitetu, torej pestrost rastlinskih in živalskih vrst ter njihovih habitatov. Na drugi strani želimo s sečnjo dreves na zaraščajočih površinah povečati delež travišč in jih ohranjati s košnjo ali na primeren način organizirano pašo. Torej tu zasledujemo tudi gospodarski vidik, saj ima les določeno vrednost, dodatna pasišča pa omogočajo krepitev kmetijske dejavnosti in možnost pestrejšje ponudbe različnih produktov s tega prostora. Za del teh površin so, iz že omenjenega projekta ALPA, rezervirana določena sredstva, ki bodo namenjena odstranitvi panjev in zatratitvi očiščenih površin.

Načrtujemo, da bi na skupni površini preko 100 hektarjev na primeren način posekali okrog 3000 m³ lesa. V študiji smo predvideli tudi možnost uporabe sodobnih tehnologij (strojne sečnje) predvsem zaradi potrebe po čim krajšem času izvajanja del, saj bi s tem na nek način zagotovili manj motenj v tem občutljivem prostoru. Odločitev o tem je prepuščena nosilcem projekta. Ob izvedbi teh ukrepov bi pridobili preko 50 hektarjev površin, kjer bi bilo mogoče izvajati pašo ali košnjo, ohranili pa bi tudi okrog 5 hektarjev površin s poudarkom

na biodiverziteti. Del teh površin bi bil na voljo tudi divjadi za pašo.

Obravnavana tematika je bila v okviru projekta predstavljena tudi na delavnici v Mariboru. Sodelovali so strokovnjaki s področij poznavanja ptičev, metuljev in rastlinskih vrst, prisotni so bili tudi gozdarji in uslužbenci Zavoda RS za varstvo narave ter predstavniki lastnikov zemljišč, kjer se bodo dela izvajala. Študija je bila ocenjena kot dobra in nanjo skoraj ni bilo pripomb. Dogovorili smo se, da bodo sodelujoči po potrebi sodelovali pri izbiri dreves za posek, s čemer bomo zagotovili visoko strokovnost pri pripravi tega ukrepa, torej same označitve dreves za posek.



Pri zbiri dreves za posek je sodeloval revirni gozdar Primož Areh. Glede na trenutno dinamiko se bo sečnja in verjetno tudi odstranitev dela panjev izvajala v jeseni prihodnjega leta.



Pred označitvijo dreves za posek so se z Zavodom za gozdove Slovenije in Zavodom RS za varstvo narave izvajala pripravljala dela na terenu, s katerimi se je določila izvedba načrtovanih del za posamezne enote na območju planj na Ostruščici in Mulejevem vrhu.

V letošnjem oktobru se je na območju Ostruščice izvedla že tretja naravovarstvena akcija čiščenja zarasti (letos pod okriljem projekta ALPA), ki se je udeležilo okrog štirideset udeležencev. V akciji so sodelovali planinska društva, kmetje, predstavniki občin Mislinja (podpornik projekta) in Zreče (projekt partner), Zavoda za gozdove Slovenije in Zavoda RS za varstvo narave ter posamezniki. Ljubitelji planj so z vneto odstranjevali posamezna manjša drevesa z zaraščenih površin, za kar je bilo treba obilo delovne vneme. Tovrstne aktivnosti, katerih se lahko udeležijo tudi posamezniki iz lokalnega okolja, se načrtujejo tudi v prihodnjem letu.

Avtorji besedila in fotografij:

Branko Gradišnik, univ. dipl. inž. gozd.
ZGS OE Slovenj Gradec

dr. Jurij Gulič, univ. dipl. inž. gozd.
Zavod RS za varstvo narave, OE Maribor

dr. Nika Debeljak Šabec, univ. dipl. bio.
Zavod RS za varstvo narave, Osrednja enota

Mika Medved, univ. dipl. inž. gozd.
ZGS OE Slovenj Gradec

Zdravko Miklašič, dipl. inž. gozd.
ZGS OE Slovenj Gradec

Sebastjan Štruc, univ. dipl. inž. gozd.
Zavod RS za varstvo narave, OE Maribor



Med delom se je bilo treba tudi okrepčati – malica na Ostruščici.



Skupno druženje ljubiteljev planj po uspehi akciji odstranjevanja zarasti na Rogli

Mednarodno posvetovanje v Bruslju

Spec. Milan Tretjak, univ. dipl. inž. gozd.

V Evropskem parlamentu v Bruslju je bilo 14. novembra 2012 mednarodno posvetovanje, ki ga je organizirala evropska poslanka Zofija Mazej Kukovič. Posvetovanja, ki je bilo financirano iz evropskih sredstev, sva se udeležila tudi Silvo Pritrznik, direktor GG Slovenj Gradec, in Milan Tretjak, vodja območne enote Zavoda za gozdove Slovenj Gradec.

V okviru programa je bil v dopoldanskem času organiziran ogled visoko tehnološkega podjetja UMICORE, ki se ukvarja z reciklažo najrazličnejših materialov, med drugim predelavo odpadnih rud, recikliranjem baterij, akumulatorjev, katalizatorjev, elektrooptičnih materialov, tiskanih vezij, pridobivanjem kobalta in cinka z reciklažo itd. Z visokim tehnološkim razvojem so dosegli nivo, ki jim omogoča konkurenčnost na evropskem trgu in tudi na cenovno zahtevnih trgih Azije. Proizvodnja temelji na prefinjenih tehnologijah, ki z minimalnim energetske inputom omogoča pridobivanje uporabnih surovin iz pretežno odpadnih materialov. Letni prihodek je višji od 14,5 milijard evrov, imajo pa preko 14.600 zaposlenih.

Popoldansko posvetovanje je potekalo v Evropskem parlamentu, ki s svojo veličino zares fascinira, na drugi strani pa zaščiten z bodečo žico pred demonstranti kaže ves blišč in bedo sedanje Evrope. Posvetovanje je bilo zanimivo predvsem zaradi globalnih pogledov na predvideno gospodarsko rast in vzpostavitev skupnega Evropskega trga. Razvojna naravnost gospodarstva je edina prihodnost na vse bolj konkurenčnem globalnem trgu, oblikovati pa je treba tudi politično okolje za rast v Sloveniji in Evropski uniji. Obvladovanje evropske krize je mogoče prek vodilnih industrij, ki temeljijo na malih in srednje velikih podjetjih, so poudarjali razpravljalci. Pozabili pa so povedati, da je v Sloveniji nujno potrebna konsolidacija financ, ustvarjanje pogojev družbenega okolja, ki bo Slovincem vrnilo zaupanje v pravno državo in poštenost politike in morda še kaj. V razpravi prisotnih evropskih poslancev se je pokazala izrazita majhnost Slovenije, ki se zgublja v globalnih problemih Evrope. Ti so sicer pomembni, vendar Slovenija potrebuje predvsem gospodarski in podjetniški zagon, ki bo dolgoročno zagotovil gospodarsko in finančno stabilnost družbe kot celote. Bruseljska izkušnja je bila zanimiva predvsem z aspekta obvladovanja ekonomske krize, ki se bo morala soočiti z zahtevnimi svetovnimi trgi, na drugi strani pa se moramo zavedati majhnosti Slovenije, ki bo morala najprej konsolidirati lastno finančno in gospodarsko situacijo.



Pred Evropskim parlamentom



**Bogat
je tisti, ki je
v duši in srcu
zadovoljen ...
Bogat božič vam
želimo,
v prihajajočem letu
pa odmeven in pogumen
korak!**

Viharnik



**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480

faks: 02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:

Silvo Pitrznik

Glavna in odgovorna urednica:

Marta Krejan, prof.

Uredniški odbor:

Marta Krejan, Ida Robnik, Danijela Zaveršnik,
Saša Šuhel, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik

Lektorica:

Marta Krejan, prof.

Fotografija na naslovnici:

Pot do vrha ni lahka ...

Foto: Megi & Jure

Fotografija na zadnji strani:

Večnost zgrnila se je po planjavi ...

Foto: Gorazd Mlinšek

Oblikovanje in grafična priprava:

Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:

ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za Informacije z dne 30. 1. 1992 je
Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Informativni gozdarski storži v novembru 2012

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.
ZGS OE SG

Poslovili smo se od predzadnjega meseca v letu. Slovenci imamo lepo slovensko ime za november – listopad. Na Koroškem so listavci odvrgli listje v glavnem konec oktobra, še posebno po 28. oktobru, ko je sneg zapadel tudi v nižinah. Macesen tudi v novembru kljub nizkim temperaturam še ni popolnoma slekel svoje krošnje, najbolj intenzivno je bilo odpadanje macesnovih iglic zadnje dni v novembru. Stari ljudje pravijo, da morajo prej pasti na tla macesnove iglice kot pa snežinke, šele potem bo prava zima. Biologi ptičarji so opazili večje število labodov, ki so v zadnji tretjini novembra s severa prileteli v toplejše kraje. Nekateri med njimi bodo prezimili v naravnem rezervatu Škocjanski zatok pri Kopru in krajinskem parku Sečoveljske soline. Torej so labodi že v novembru napovedovali bližajočo se zimo. Da se je zima pričela pred koledarskim začetkom, sem se lahko prepričal 2. decembra ob pogledu skozi okno na zasneženo pokrajino med ustvarjanjem novembrskih informativnih gozdarskih storžev.



Zemeljski plaz si je utrl svojo pot med starimi in mladimi drevesi na pobočju Burca (KE Slovenj Gradec).



Del saniranega žarišča lubadark je zdrsnil proti potoku (Vodriž)

Kakšna bo zima v decembru, bom razglabljal v decembrskih storžih. Bolj me zanima novembrsko vreme. Sonca je bilo v novembru bolj malo, prevladovalo je oblačno do pretežno oblačno vreme. **Močnejše padavine so bile na Koroškem lokalno 5. novembra 2012 v Zgornji Mežiški dolini (predel Smrekovca – Ludranski vrh, Bistra, del Koprivne) in posameznih predelih Mislinjske doline (še posebno v zgornjem delu mislinjskega Pohorja).** V višjih predelih je padel sneg, ki pa se je zaradi nezmrznenih tal hitro topil. Tla so bila že pred tem napojena z vlago, zato je prišlo do direktnega površinskega odtekanja padavinske vode v struge hudourniških in drugih potokov in rek. Zaradi izrednih padavin (tudi snežnih) v zgornjem toku Drave je ob pomoči strokovnjakov avstrijskih elektrarn Drava poplavlila naseljene predele Dravograda, Vuzenice in drugih predelov vzdolž svoje struge. Močnejše je deževalo še 1. in 28. novembra (v večernih urah), medtem ko se je dež pojavljal lokalno različno v posameznih dneh v obliki kratkotrajnega rosenja. V koroški regiji so bile najnižje dnevne temperature med 0 °C (8., 10. 11.) in 11 °C (12., 27. 11.), najvišje dnevne pa med 3 °C (18. 11.) in 16 °C. (4., 5. 11.). Temperature so bile izmerjene v Šmartnu pri Slovenj Gradcu. V noči s 4. na 5. november je v višjih predelih snežilo.

Delo gozdarjev koroške javne gozdarske službe je bilo kljub neprijetnemu vremenu zelo pestro. Revirni gozdarji in vodje krajevnih enot so pod vodstvom

Hinka Andrejca porabili veliko časa za popis poškodb in oceno škod na gozdnih prometnicah. **Poškodbe po vodni ujmi 5. in 6. 11. 2012 so v OE Slovenj Gradec nastale lokalno zaradi močnejših nalivov, hitrega topljenja snega v višjih predelih (hitra napolnitev strug hudournikov in drugih potokov ter rek) in zelo velike razmočenosti tal (plazenje, usadi, razpoke in zajede).** Največ poškodb je bilo v GGE Črna – Smrekovec v predelu Smrekovca - Ludranski vrh, Bistra, Koprivna, del Javorskega jarka (GGE Črna – Smrekovec), v GGE Plešivec v predelu Vodriža, del Šmiklavža in Podgorja in v GGE Mislinja – Šentilj v Mislinjskem jarku, v Tolstem vrhu ter v GGE Mislinja – Kozjak v predelu Završ in Pake. Narasli hudourniki in drugi potoki so povzročile poškodbe na javnih in gozdnih cestah ter drugih gozdnih prometnicah. V gozdnem prostoru poškodbe in škode niso tako velike kot v poseljenih in drugih negozdnih površinah v območju (poplavljeni območja ob Dravi, Mislinji, Suhodolnici in spodnjem delu Meže). Največ poškodb na gozdnih in drugih cestah v gozdnem prostoru je nastalo zaradi rušilne moči nenadno naraslih potokov in rek, zasutja cestišč z naplavljenim materialom, plazenja in usadov na brežinah, odnašanja mostov in cevni propustov, daljših erozijskih jarkov. Zaradi vodne ujme na omenjenih območjih v samem gozdu ni poškodovanih predelov na velikih površinah, na katerih bi bila potrebna



Priprave na izobraževanje o uporabi računalniškega programa varstva gozdov – z leve Ivan Štornik, Marijan Denša, Nikica Ogris.

umetna sanacija. Če bo treba, bomo po »naravni« sanaciji (stabilizacija tal, naravna obnova) ukrepali z umetno obnovo. Zelo zanimivi so manjši usadi, zemeljski plazovi, novi vodni izviri v bližini vrhov grebenov. Interesanten in škodljiv je pojav lupljenja in brušenja korenin, koreninic ali celotnega koreninskega pleteža ob rečnih strugah, kar je s hudourniškim drobirjem povzročila podivjana voda.

Do konca novembra so na krajevnih enotah izvajali tudi prevzeme iz PRP-ja sofinanciranih vlak. V začetku novembra pa so tudi prevzemali izvedena načrtovana gojitvena in varstvena dela v zasebnih gozdovih. Na območni enoti smo pripravili in poslali zadnji zahtevek sofinanciranih gojitvenih in varstvenih del v letošnjem letu. V novembru smo pričeli z izdelavo programa dela za leto 2013.

Zelo aktivni v zaraščajočih delih pohorskih planj so bili lokalni gozdarji. Izvajali so označbo dreves za posek.

Kako in zakaj, si lahko preberete v prispevku načrtovalcev in izvajalcev zanimivega projekta v tej številki Viharnika!

Izvajanje del v slovenskih gozdovih je odvisno tudi od dobro izdelanih gozdnogospodarskih načrtov. Vlada Republike Slovenije je 8. 11. 2012 sprejela odlok o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Vsi območni načrti so objavljeni na spletni strani Ministrstva za kmetijstvo in okolje. Med njimi sta tudi Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske območne enote Slovenj Gradec in Lovsko upravljavski načrt za VI. pohorsko lovsko upravljavsko območje. Načrti veljajo za obdobje 2011–2020.



Trdno zakoreninjen gorski javor se je poskusil upreti silam plazečih gozdnih tal pod lokalno cesto Šmiklavž–Velenje, za posek ga je označil gozdar Matjaž Ramšak.

November je bil za gozdarje in druge uporabnike gozdnega prostora tudi izobraževalno obarvan. 22. novembra 2012 je oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire na Biotehnični fakulteti priredil 29. gozdarske študijske dneve. **Tema letošnjih študijskih dni je bila povezovanje lastnikov gozdov in skupno gospodarjenje.** O praktičnih izkušnjah povezovanja lastnikov gozdov skozi organizirano izobraževanje sta v svojem prispevku poleg Nevenke Bogataj razglabljali Jerneja Čoderl in Zdenka Jamnik (obe iz KE Radlje). Med sodelujočimi je bil tudi Boštjan Hribernik, revirni gozdar v KE Črna in asistent za področje gozdne tehnike na gozdarskem oddelku Biotehnične fakultete, ki je s profesorjem dr. Igorjem Potočnikom pripravil zanimiv prispevek o povezovanju lastnikov gozdov pri odpiranju gozdov.

V Velenju so se 24. novembra 2012 zbrali na 4. slovenskem posvetu z



Sanacija gozdne ceste Črna–Najevska lipa

mednarodno udeležbo o upravljanju z divjadjo številni lovci in drugi strokovnjaki.

Posvet, ki ga je organiziralo podjetje ERICO, d. o. o., je bil posvečen gamsu. Med predavatelji je bil tudi Zdravko Miklašič (vodja odseka za gozdne živali in lovstvo v OE Slovenj Gradec).

Varstvo gozdov postaja vse bolj pomembno in obširno in od gozdarjev zahteva vse več zadalžitev.

Za racionalno in lažje obvladovanje vse bolj pogostih škodljivih abiotskih in biotskih vplivov na gozdni ekosistem, pa tudi bolj kompleksno poročanje in osveščanje, je dr. Nikica Ogris, strokovnjak za varstvo gozdov, zaposlen na Gozdarskem inštitutu Slovenije, ob pomoči gozdarjev ZGS in drugih strokovnjakov na področju varstva gozdov izdelal računalniški program Varstva gozdov. Namen te aplikacije je izpolnjevanje obvez, podanih v Zakonu o gozdovih, Pravilniku o varstvu gozdov, Zakonu o varstvu rastlin in v drugih zakonskih aktih, povezanih z varstvom gozdov. V novembru je Nikica Ogris izobraževal vodje odsekov za gojenje in varstvo gozdov v posameznih območnih enotah. V Slovenj Gradcu je bil 26. novembra 2012. Izobraževanja se je na moje veselje informativno udeležil tudi informatik naše OE Ivan Štornik. Program je do konca leta še v testiranju.

Novembrske informativne gozdarske storže zaključujem z lepimi željami vsem bralkam in bralcem mojih gozdarskih poročanj, pa tudi ostalih člankov Viharnika – obilo zdravja, čim manj slabih vihravih dogodkov in veliko prijetnih trenutkov ob prebiranju našega glasila v prihajajočem letu!

Izbrani so najbolj skrbni lastniki gozdov 2012

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.
ZGS OE SG

Zavod za gozdove Slovenije je že 14 leto izbiral najbolj skrbne lastnike gozdov v posameznih območnih enotah.

Tudi letošnje leto smo izbirali najbolj skrbne lastnike gozdov po določenih kriterijih. Ocenjevali smo sodelovanje lastnikov gozdov z javno gozdarsko službo pri zagotavljanju sonaravnega večnamenskega gospodarjenja v gozdu. Gozdarji ZGS upoštevamo kriterije negovanosti in stanja gozda, kakovost opravljenih gojitvenih in varstvenih del,

kakovost opravljanje sečnje, obseg opravljenih načrtovanih, gojitvenih in varstvenih del, upoštevanje mnogonamenske vloge gozda, poudarjenih funkcij gozda in sonaravno gospodarjenje z gozdom, samostojno skrb za vzdrževanje gozdnih prometnic, upoštevanje strokovnih navodil ZGS. Zelo pomembno je, da lastnik gozda pri izvajanju del v gozdu upošteva odločbe, gozdnogojitveni načrt, da kreativno sodeluje z ZGS. Zelo pozitivna je tudi udeležba lastnika gozda na izobraževanjih dejavnostih ZGS. Uspeh lastnikove skrbi za gozd se odraža v skrbni izvedbi in upoštevanju navedenih kriterijev. Takoj opazimo, ali je za gozd dobro poskrbljeno, opazimo, če so sečnja, spravilo in nega kvalitetno izvedeni. Po končani sečnji in spravilu mora biti v interesu lastnika, da v gozdu ni poškodb na drevju in tleh ter da je dobro izveden gozdni red. Rezultati

dobrega dela so v gozdu vidni na dolgi rok in zagotavljajo stabilnost tudi naslednjim rodovom.

Med letošnjimi štirinajstimi območnimi najbolj skrbnimi lastniki gozda sta tudi dve lastnici: iz OE Murska Sobota Krista Grün iz Stogovcev 16 (pošta Apače) in iz OE Slovenj Gradec Mirjana Kos iz Bistre (pošta Črna na Koroškem). V sosednjih območnih enotah OE Slovenj Gradec so izbrani naslednji najbolj skrbni lastniki gozda v letu 2012: v OE Nazarje Marko Jelšnik iz Lenarta pri Gornjem Gradu 17 (pošta Gornji Grad), v OE Maribor Franjo Šlaus iz Recenjaka 10 (pošta Lovrenc na Pohorju) in v OE Celje Ivan Višnjari iz Brezna 11 (pošta Vitanje). Vsi letošnji območni naj lastniki in lastnici so predstavljeni na spletni internetni strani ZGS, dobili pa bodo tudi priznanja. Vsem čestita tudi uredništvo Viharnika!

Mirjana Kos

Najbolj skrbna lastnica gozda 2012 v OE Slovenj Gradec

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.
ZGS OE SG

Zavod za gozdove Slovenije je izbral 14 najbolj skrbnih lastnikov in lastnic gozda v letu 2012. Vsi izbranci so izbrani po že ustaljenih kriterijih, različen pa je pristop do načina izbora. V nekaterih območnih enotah ZGS razmišljajo o naj lastniku že med tednom gozdov. V OE Slovenj Gradec je že ustaljen način, da najprej izberejo najbolj skrbne lastnike za tekoče leto po krajevnih enotah. Iz skupine krajevnih naj lastnikov območna komisija po sistemu kroženja po vseh treh koroških dolinah izbere najbolj skrbnega lastnika ali lastnico gozda. Na Koroškem je v vseh treh dolinah zelo veliko skrbnih lastnikov gozda. V letošnjem letu je bila izmed šestih na krajevnih enotah izbranih najbolj skrbnih lastnikov za najbolj skrbno lastnico izbrana Mirjana Kos, p. d. Ratih, iz Bistre. Za najbolj skrbno lastnico so jo izbrali v KE Črna na Koroškem.

Bistra je zelo lepa gorska dolina ob potoku Bistra pod Smrekovcem. Poseljena je z redkimi kmetijami,



Mirjana Kos in njen partner Jože že vrsto let vestno gospodarita na gorski kmetiji Ratih v Bistri (KE Črna na Koroškem) – velik izziv jima je tudi gospodarjenje v gozdu; svoje znanje prenašata na sina Vida.



Pri Ratihu v Bistri je lepo tudi v megli.

na katerih živijo dobri gospodarji. Na teh kmetijah so prav zaradi gozda preživeli in še bodo številni rodovi. Gozd jim predstavlja socialno in ekonomsko varnost. So lastniki večjih površin gozda. Med njimi je tudi kmetija Ratih, ki je prva danes še »živa« kmetija na začetku Bistre.

Kmetijo je pred leti prevzela v last od očeta Silvestra Mirjana Kos. Vsa otroška in mlada leta je preživela na kmetiji sredi lepih in pestrih gozdov med Smrekovcem in Orožijo. Že starši so jo navajali na kmetijska dela in delo v gozdu, še posebno pa na spoštovanje do njega. V veliko oporo pri gospodarjenju na kmetiji ji je njen življenjski sopotnik Jože. Ustvarila sta si prijetno družino. Sedemletni Vid že vneto spremlja starše in jim pomaga tudi pri delu v gozdu. Tako kot štiriletna Pija tudi on rad prisluhne kakšnemu od nasvetov dedija Vestra, ki je strasten lovec v LD Bistra. Po končani denacionalizaciji, urejeni dediščini in prevzemu kmetije mlade lastnice Mirjane, še posebno pa po prihodu njenega Jožeta Potočnika na kmetijo, se je pri Ratihu veliko spremenilo. Mirjana je lastnica 148,72 hektarjev gozda. Pašnikov in travnikov je 19 hektarjev, od tega imajo v najemu 5 hektarjev površin. Gozd jim je omogočil, da so po prevzemu kmetije obnovili stanovanjsko in gospodarska poslopja ter zgradili nov hlev. Trenutno imajo 20 glav živine. V starem hlevu si Jože ureja mizarstvo delavnico, saj je kot odličen rezbar zelo navezan na les in gozd. Tako kot Mirjana se tudi on zaveda, da bo nadaljnji obstoj kmetije kot koroškega celka odvisen od smotrnega

gospodarjenja z gozdom. V utemeljitvi za naj lastnika oz. naj lastnico gozda v letu 2012 so na KE Črna zapisali, da Mirjana Kos smotrno in vestno gospodari v svojem gozdu, tako s sečnjo in spravilom kot tudi z izvajanjem gojitvenih in varstvenih del. Po prevzemu kmetije je skrbno prisluhnila gozdarjem. V Ratihovem gozdu so pričeli z odpiranjem zaprtih predelov. V letu 2011 in 2012 je bilo narejenih 2000 metrov gozdnih vlak. Mirjana poleg upoštevanja strokovnih navodil ZGS sodeluje tudi pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov. Gozd redno pregleduje in redno poroča o dogajanjih v njem. Za posek in nadaljnjo sanacijo lubadark in po snegu in vetru poškodovanega drevja takoj poskrbi. Brez težav samoiniciativno vzdržuje vlake, po sečnji so takoj urejene. Njen čut za urejenost ni opazen samo v gozdu,

urejena je celotna kmetija. Obiskovalec se razveseli ob pogledu na z rožami okrašena okna, urejen vrt in dvorišče in ostalo okolico poslopij. Mirjanin ekološki in naravovarstveni odnos do gozda spoznavajo tudi lovci, s katerimi sodeluje. Je tudi članica Društva lastnikov gozdov Mežiške doline. Les zna pravilno ovrednotiti. Udeležuje se licitacij vredne hlodovine, zaveda se, da samo s pravočasno nego gozda in z upoštevanjem naravnih zakonitosti vzgojimo kvalitetna drevesa, ki dosežejo zelo dobro prodajno ceno. Za pravilno izvajanje del v gozdu je treba obnavljati znanje in se dodatno izobraževati. Mirjana se udeležuje predavanj in delavnic iz varstva pri delu, gozdne tehnike in gojenja in varstva gozdov.

Izbora za letošnjega naj lastnika gozda v OE Slovenj Gradec je Mirjana Kos zelo vesela. Pripomni pa, da so k temu priznanju pripomogli vsi člani družine, pa tudi njeni predniki, ki so znali ohraniti njihov gozd! Naj ji bo to priznanje nadaljnja spodbuda pri skrbi za kmetijo in gozd in spodbuda ostalim mladim gospodarjem pri gospodarjenju z gozdom! Mirjana Kos je najmlajša med letošnjimi na krajevnih enotah izbranimi lastniki in lastnicami gozda v OE Slovenj Gradec. Ostali krajevni naj lastniki 2012 so še: v KE Mislinja Marko Kac, p. d. Tovšak, iz Male Mislinje, v KE Slovenj Gradec Janez Ošlovnik, p. d. Škratek, iz Pameč, v KE Dravograd Ivan Glazer iz Velke, v KE Prevalje Elizabeta Saberčnik, p. d. Rakitnik, z Breznice in v KE Radlje Sonja Ferk iz Šentjanža nad Dravčami. Tudi njim čestitamo!



Brez gozda pri Ratihu v Bistri ne bi mogli obnoviti vseh poslopij.

Šestdeseta obletnica diplome prve generacije gozdarskih tehnikov

Hubert Dolinšek

Pred šestdesetimi leti je na srednji gozdarski šoli v Ljubljani diplomiralo 106 gozdarskih tehnikov. 1948. leta sta bila ustanovljena dva gozdarska tehnikuma – eden v Mariboru, drugi v Ljubljani. Naslednje leto sta se

združila in šolanje smo nadaljevali v Ljubljani.

Vodilni gozdarski strokovnjaki so vedeli, da Slovenija potrebuje izobražene gozdarske strokovnjake, ki bodo znali strokovno gospodariti s slovenskimi gozdovi. Prislunil jim je tudi tedanji minister za gozdarstvo general Jaka Avšič, ki so mu slovenski gozdovi veliko pomenili. Gozdarstvo je takoj po vojni nosilo breme povojne obnove domovine. Vodilni so se zavedali, da brez izobraženih strokovnjakov ne bo šlo. Diplomirani gozdarski tehniki so tedaj zasedli vodilne položaje v gozdarstvu Slovenije. Nekateri so se uveljavili tudi v drugih strokah, nekaj pa jih je nadaljevalo študij na gozdarski fakulteti Univerze v Ljubljani. Najvišji naziv v stroki

je iz prve generacije dosegel Franc Gašperšič, ki je doktoriral in postal univerzitetni profesor. Tudi na našem območju so vodilne funkcije opravljali diplomanti prve generacije.

To smo bili: Milan Čurin, Hubert Dolinšek, Karel Dretnik, Slavko Gros, Jože Logar, Jože Oder in Janko Potočnik.

V mnogih pogledih so kolegi prve generacije gozdarskih tehnikov zaslužni, da imamo danes bogate in vrhunsko negovane gozdove, na katere moramo biti vsi ponosni. Slovenski gozdovi so vzor, ki ga občudujejo kolegi iz drugih držav Evrope in sveta.



Del prve generacije gozdarskih tehnikov ob šestdesetletnici diplome



Vsem želimo zdravo, zadovoljno in uspešno novo leto 2013.

**Župan in svetniki
Občine Prevalje**



Vsaka beseda, vsak pogled, vsako dejanje in vsak nasmeh lahko prinese srečo drugim ljudem. Vsak trenutek je lahko nov začetek. Velika upanja ustvarjajo velike ljudi, zato radostno pojdemo naproti novemu letu 2013.

Da bi se Vam in Vašim najdražjim uresničila mnoga pričakovanja, vam želi župan Občine Ribnica na Pohorju Srečko Geč.

Sedemdeset let izhajanja Gozdarskega vestnika

Hubert Dolinšek

 Vinko Šeško

Na Gozdarskem inštitutu v Ljubljani je bila osmega novembra slovesnost ob sedemdesetletnici izhajanja Gozdarskega vestnika. Predsednik Gozdarskega društva Slovenije oz. Društva inženirjev in tehnikov Jože Falkner je uvodoma orisal pomen strokovne revije ter slovesnosti s kulturnim programom pričaral svečano vzdušje.

Predstavili so se še živeči uredniki Gozdarskega vestnika in predstavili značilnosti njihovega obdobja urednikovanja. Zatem so avtorji knjige *Za naš gozd – gozdarska anketa 1941*



Marko Kmecl predstavlja vsebinsko bogato knjigo *Sto in en gozdar v sto letih*.



Jože Falkner, predsednik Zveze gozdarskih društev Slovenije, je imel svečan nagovor.

predstavili zbornik referatov prvega posveta o stanju gozdarstva na Slovenskem, ki je potekalo marca 1941. Referati so bili posvečeni strategiji razvoja gozdarstva v Sloveniji. Žal je uresničevanje te strategije prekinila druga svetovna vojna. Mnogo tega so uresničili preživeli gozdarji v povojnem obdobju.

Predstavljena je bila še knjiga Marka Kmeclja *Sto in en gozdar v sto letih*. Avtor je zbral življenjepise gozdarskih strokovnjakov iz cele Slovenije, ki so v dvajsetem stoletju kreirali in uresničevali gozdarsko politiko in gospodarili s slovenskimi gozdovi. Zaradi njihovega dela in dela njihovih sodelavcev imamo danes bogate in vrhunsko negovane gozdove.

Celotno slovesnost sta z glasbenimi vložki popestrila še umetnica na harfi in umetnik na orglicah.



Vsem poslovnim partnerjem,
bralcem Viharnika in
sodelavcem želimo srečno
in uspešno leto 2013!

GLI d.o.o.



Gozdno lesni inženiring

***Naj zadnja decembrska noč
odnese vse tisto, kar bi radi
pozabili, in naj prvi januarski
dan začne izpolnjevati želje.
Srečen božič in uspešno
leto 2013!***

Gozdarska latinščina (1. del)

Janez Švab

Gozdarji že od nekdaj poznajo kar precej latinskih besed in izrazov predvsem za poimenovanje rastlinskih vrst in gozdnih združb. Lovcem je poznana lovska latinščina, gozdarji imajo svojo gozdarsko latinščino in svoje domislice.

V naših krajih je bival gozdar, ki je bil poznan po duhovitih domislicah. Ljudje so ga prepoznali tudi po hitri hoji in kondiciji. Še nekaj je bilo zanj značilno, in sicer zelo striktna kontrola gozdnih delavcev v bolniškem staležu. Prav na tiho se je znašel sredi travnika, ko je delavec na »bolniški« kosil ali grabil seno, ali na krompirjevi njivi, kjer je »bolnik« kopal krompir. Večinoma je kontroliral peš ali s kolesom. V zgodbicah ga bom poimenoval Šuštarjev Jože, čeprav je bilo njegovo ime drugačno. Še eno njegovo značilnost je treba poudariti. Nikoli ni želel dodatno pojasnjevati stvari in ob dodatnih vprašanjih je le še pozdravil in odšel.

Podiranje hrasta

V gozdovih Pohorja je hrast redek. Najdemo ga v glavnem v okolici hiš in gospodarskih poslopij kot hišno drevo, ki varuje dom pred strelami in vetrom. Običajno je v naši krajini to sicer lipa, pa vendar so Šuštarjevi predniki to mlado drevo v Hudi Kot prinesli že pred stoletji. Posadili so ga in iz drevesca je zrastle drevo, ki je raslo, raslo in postalo res debelo drevo.

To drevo je pridobivalo tudi leta in s tem tegobe. Vedno več je bilo suhih vej, ki so bile nevarne ne le za streho hiše in hleva, pač pa tudi za domače in obiskovalce kmetije.

Oče Šuštar je naročil sinovoma Jožetu in Maksu: »Fanta, vzemita žage, porežita hrast, napravita drva in jih zložita.«

Povelje ni trpelo ugovora in fanta sta pričela razmišljati, kako ga posekati, kajti hrast je bil res zelo zelo debel. V domači lopi za orodje sta zbrala žage amerikanke, našla sta jih sedem.

Ugotovila sta, da to ne bo zadosti, in pri vaškem kovaču sta se zmenila še za pet žag. Torej jih je bilo skupaj dvanajst. S kovačem sta se obenem še dogovorila, da jim je odrezal ročaje in jih spojil, na začetku in na koncu pa naredil močne in

dolge ročaje. Skupna dolžina takšne žage je bila okrog deset metrov.

Lotila sta se izdelave zaseka, ki je nekako tretjina debeline drevesa. Za dno zaseka, ki se naredi z žago, sta porabila dva dni.

Vzela sta še sekiri in vsak s svoje strani sekala še za zasek. Videla sta se šele po treh dneh, čeprav so od njunih ostrih sekir leteli odsekani deli v velikosti štefana za mošt. Malo sta postajala že utrujena in zadnji del zaseka sta sekala izmenično. Zasek je bil po šestih dneh trdega dela končan. Bilo je treba le še dokončno podžagati drevo in ga s klini dvigniti v načrtovano smer. Začela sta rezati. Prvi dan je šlo kar hitro. Potegi so bili enakomerni. Približno vsakih pet minut si moral žago potegniti k sebi, ker pa sta se med seboj dobro razumela, sta s

potiski pomagala drug drugemu. Drugi dan žaganja pa se je Jožetu zazdelo, da so postajali bratovi potegi slabi. Potegnil je žago k sebi, spustil ročaj in šel okrog drevesa pogledat, kaj je z bratom, da je njegova moč pojenjala. Brat je sedel naslonjen na hrast in pridno malical. Seveda je drugi pobesnel. Dogovorila sta se, da določita čas malice, da ne bo samo eden vlekel in potiskal žage.

Naslednja dva dni sta se dogovora držala in s koncem četrtega dne sta začela vstavljati kline. Peti dan so klini prijeli in drevo je začelo padati. Padalo je ves dan in po enajstih dneh podiranja je bil hrast končno na tleh.

Izdelala sta drva in ves kraj Hudi Kot je s temi drvimi preživel pet hudih zim.



Po Koroškem ...

Gradimo z lesom

Saša Šuhel, inž. grad.

Les počasi, a vztrajno pridobiva svoje mesto pri novogradnjah in sanacijah različnih objektov. V letošnjem letu je podjetje GLI, d. o. o., iz Slovenj Gradca med drugimi izvedlo projekt »Info točka Smrekovec« in kot izvajalec lesenih delov na novo obleklo večnamenski objekt v idilični vasi Strojna vas nad Ravnami na Koroškem. Nosilec projekta »Geopark Karavanke«, v katerega sklop spada tudi Info točka Smrekovec, je Turistični rudnik Podzemlje Pece, Občina Črna na Koroškem, ki je eden izmed dvanajstih partnerjev projekta z obeh strani meje. Projekt delno financira Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Kakor projekt **Geopark** tudi projekt **Obnova in razvoj vasi Strojna, urejanje skupnih površin, vaškega jedra, infrastrukture in obnova večnamenske zgradbe delno financira** Evropska unija, in sicer iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Operacija se izvaja v okviru Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013 iz ukrepa 322 Obnova in razvoj vasi.

Strojna vas

S projektom želimo ustvariti pogoje za ohranitev poselitve podeželja ter krepitev potencialov vasi Strojna, zagotoviti kvalitetni življenjski prostor v skladu z regionalnim razvojnim programom in ustvariti pogoje, ki bodo omogočali poselitev podeželja. Sam projekt je bil razdeljen na štiri sklope, in sicer: ureditev športnega in otroškega igrišča, sanacija vaškega jedra, protiprašna zaščita vasi (dostopi do jedra vasi) ter prenova družbenih oz. večnamenskih prostorov. Z urejanjem infrastrukture ožjega vaškega jedra in širše okolice je zagotovljena boljša

Prenovljeni večnamenski prostori v vasi Strojna



Info table

dostopnost z namenom oživljanja podeželja, večje so možnosti ohranjanja poseljenosti in možnosti razvoja turizma na tem območju.

Projekt Geopark Karavanke

Območje projekta, ki zajema občine na obeh straneh meje, odlikuje izjemna geološka podlaga s številnimi geološkimi posebnostmi. Območje je veliko 997 km², na njem pa živi okrog 51.500 prebivalcev. Ljudje na tem območju so skoraj 350 let živeli tudi od rudarjenja v svinčevo-cinkovih rudiščih na pobočjih Pece, Uršlje gore in Obirja. Ostanke rudnih teles in njihovi ostanke v starih rudnikih še danes privlačijo pozornost obiskovalcev in znanstvenikov, saj so nekateri izjemnega, svetovnega znanstvenega pomena. Čez to območje poteka periadriatska prelomna cona, kjer se spektakularno stikajo različne kamnine evrazijske in afriške tektonske plošče. Raznovrstne kamnine in druge ostanke pestrega vulkanskega delovanja najdemo na smrekovškem pogorju. Na predvidenem območju Geoparka so številna nahajališča rudnih mineralov in tudi nekaterih redkih mineralov ter ostanke fosilov. Zaradi živahne tektonike in erozije ob dvigu Savinjskih Alp in Karavank se je na območju razvil svojevrsten ter zanimiv relief. Čudoviti gozdovi, gorski pašniki in skalovja so življenjski prostor tudi redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

Namen projekta je vzpostaviti čezmejni Geopark, s čezmejnimi koordiniranjem in upravljanjem spodbujati trajnostno rabo geoloških naravnih danosti in prispevati k njihovemu ohranjanju, intenzivirati čezmejno sodelovanje, izboljšati



prepoznavnost ter spodbujati trajnostni razvoj na obravnavanem območju predvsem s pomočjo »geoturizma« in »geoizobraževanja«. Občina Črna na Koroškem bo v okviru projekta vzpostavila dve informacijski točki, kjer bodo obiskovalcem na zanimiv in hkrati poučen način predstavljene geološke značilnosti in zanimivosti območja. Prva info točka bo na Smrekovcu, ki je ugasli vulkan in s svojo geološko sestavo, načinom nastanka, posebnim živalskim in rastlinskim svetom predstavlja svojevrstno zanimivost, ki jo želimo predstaviti širši strokovni javnosti,



Info točka Smrekovec

učencem in vsem ostalim obiskovalcem. Na Smrekovcu bo postavljena lesena brunarica, v kateri bodo na zanimiv način z maketami predstavljene različne vrste vulkanov in njihovo delovanje. 3D maketa smrekovškega vulkana, karta sveta s pozicijami posameznih vulkanov, na računalniku in informativnih tablah bodo obiskovalcem na voljo podrobnejše informacije, pred brunarico pa bo urejena animacijska pot, na kateri bodo obiskovalci lahko spoznavali različne kamnine, geološka obdobja, polpreteklo zgodovino območja, labirint – pot magme – ter živali in rastline z območja. Za obiskovalce bodo na voljo tudi klopi in mize, kjer se bodo lahko odpočili ali poslušali podrobnejše predstavitve strokovnjakov.

Druga info točka bo na lokaciji TIC Topla, kjer poteka t. i. periadriatski šiv – stik med afriško in evrazijsko ploščo. Tam bodo z različnimi animacijami prikazani prav ta stik dveh plošč, sestava zemlje, modeli geoloških premikov, na računalniku in tablah bodo podrobnejše informacije, v ozadju pa predstavitev ptic s tega območja in posnetki njihovih glasov, ki jih bodo obiskovalci spoznavali skozi zanimive igre. Na zidu ob brunarici bodo predstavljeni vegetacijski višinski pasovi in vegetacija mrazišča, ki so posebna značilnost krajinskega parka Topla. Prav tako bodo urejene animacijska pot in mize s klopmi za oddih.

Možnosti izkoriščanja lesne biomase

Marta Krejan

 Drago Pogorelec

Zveza društev za biomaso Slovenije je v sodelovanju z mestno občino Slovenj Gradec 5. decembra organizirala konferenco z naslovom Obnovljiva in učinkovita raba energije za Koroško do 2030.

Organizatorji so v vabilu zapisali: »Poglabljajoča se finančna in gospodarska kriza, podnebne in okoljske spremembe ter naraščanje sodobnih civilizacijskih bolezni naraščajoči socialni problemi vse bolj ogrožajo naše gospodarstvo in družbo. Zadnje poplave so ohromile tudi Koroško. Da bi v naši majhni državi z razdrobljeno posestjo in bogastvom naravnih danosti ter



Utrinek s konference

ustvarjalnim potencialom prebivalstva izkoristili razvojno priložnost današnjega trenutka, moramo omogočiti preboj sodobnega, človeku in okolju prijaznega razvoja. Obnovljiva in učinkovita raba energije sta vključno z razvojem zelene industrije in obrti ter ekološkega kmetovanja in zdrave hrane naša razvojna obveza in priložnost ter temeljno zagotovilo za izhod iz krize.«

Med mnogimi gosti in predavatelji sta se s svojim videnjem problema

predstavila tudi direktor GG SG Silvo Pritržnik in vodja odseka za gozdno tehniko in razvoj podeželja z ZGS OE SG Hinko Andrejc. Prvi je spregovoril o trajnostnem razvoju vrednostne verige lesa, o mehanizaciji in pripravi gozdno-lesne biomase ter o primerih delovanja daljinskih, mikro in individualnih sistemih na lesno biomaso, drugi pa o potencialih gozdno-lesne biomase v gozdovih Koroške.



Spoštovane občanke in občani, naj praznovanje božiča in novega leta prinese v vaše domove veliko vedrine. Živimo v času, ko je negotovost iz dneva v dan vse večja, kar hromi ustvarjalnost in delovni elan. Želim si, da bi politika zmogla in znala preseči delitve, dati jasne odgovore in ustvariti pogoje za izhod iz teh negotovih razmer na takšen način, da bodo bremena krize pravično porazdeljena. Želim si, da vsakdo izmed nas ohrani optimizem in vero v jutri, ki nam bo prijaznejši kot danes.

Franc Šilak,
župan občine Mislinja, s sodelavci



**Naj prijateljstvo ogreje nam dlani,
naj želje vzpnejo se iz srca,
da leto 2013
v obilju vam nasuje sreče, zdravja in uspehov.**

**Občanom Občine Podvelka in bralcem
Viharnika želim vesele božične praznike in
srečno 2013.**

**Župan Občine Podvelka
Anton KOVŠE, inž.**

Prvi ekološki praznik na Koroškem

Martina Cigler

 Matej Miklavc, arhiv JZ Spotur

Na Koroškem je na žalost še premalo ozaveščenosti o pomenu domače ekološko pridelane hrane in nasploh pomena vpliva ekološkega kmetijstva na varovanje okolja, zato se je 18. novembra 2012 v Slovenj Gradcu na trgu pred cerkvijo sv. Elizabete odvijal prvi ekološki praznik. Idejo za tovrstno prireditev je dal predsednik Društva ekoloških pridelovalcev in predelovalcev Deteljica Jože Ledinek. Veliko podporo so člani društva našli pri županu Mestne občine Slovenj Gradec Andreju Času in direktorju Spotura Tilenu Kluglerju ter pri ostalih uslužbencih Občine in članih Turističnega društva, ki so bili tudi soorganizatorji ekopraznika.

Bila je pestra ponudba najrazličnejše zelenjave, sadja, sokov, zelišč, namazov, tinktur, mesa, pekovskih izdelkov in sira, tudi ovčjega, ki ga je ponujala ekološka kmetija iz Bovca. Presenečena in vesela sem bila, ko sem videla, da so se povabili



Martina Cigler v družbi Starih sabelj

trženja zelenjave v tako imenovanih ekoloških zabojčkih, Anton Komat, samostojni ekolog, pa je predaval o pomenu samooskrbe. Po predavanjih gostov je potekala še konstruktivna in zanimiva debata.

Na trgu pa je bilo veselo tudi zaradi igranja skupine Stare Sablje iz Dravograda, ki so že redni spremljevalci naravovarstvenih in ekoloških prireditev. V kulturnem programu so sodelovali tudi predsednik Literarno kulturnega društva

domače imenuje kmetija Ržen, in sicer z bogato ponudbo eko zelenjave, sokov, kisa, mošta, totrovega olja in jabolk. Razveselili smo se ekološkega kmeta Antona Ažnoha, Ledra z Gmajne pri Slovenj Gradcu, ki se na Koroškem edini ukvarja z vzrejo biopisčancev. Stojnico je imelo tudi društvo biodinamičnih pridelovalcev Ajda Koroške. Vesela sem bila, ko sem videla, da se nam je pridružil tudi direktor Kmetijskega zavoda Celje Stanko Jamnik, zahvala za uvodni pozdrav pa gre tudi Petru Cesarju, podžupanu Mestne občine Slovenj Gradec.

Z nami je bil tudi predsednik Zveze združenj eko kmetov Slovenije Biodar Boris Fras, ki je poskrbel, da nismo ostali žejni, da smo napolnili želodčke, pa sta poskrbela Jože Ledinek in Vančy. Čas od jutra do popoldneva, ko se je ekopraznik zaključil, je kar prehitro minil. Mislim, da smo bili zadovoljni vsi; sama, ki sem imela čast voditi prireditev ter opraviti intervjuje s kmeti, si takih dogodkov zagotovo še želim. Hvala vsem.



Živahno je bilo

odzvale ekološke kmetije iz skoraj vseh krajev Slovenije, v intervjujih pa so predstavniki kmetij tudi pohvalili tovrstno prireditev in potrdili, da se bodo še naprej radi pridružili kakšnemu ekoprazniku.

Med dogajanjem na trgu je v Elizabetinem domu potekala okrogla miza s strokovnjaki. Dr. Martina Bavec, predstavnica Ministrstva za kmetijstvo in okolje, je spregovorila o dogajanju in spremembah na področju ekološkega kmetijstva v prihodnjih letih, inženir Mitja Zupančič je spregovoril o načinu

Beseda Dravograd Janez Jurič - Vančy, ki je pripravil dva prispevka o življenju in kmečkih opravilih nekoč, pridružili sta se nam Jožica Heber in Milena Cigler s pesmijo, posvečeno gozdarju in ekologu Andreju Šertelu, ki ga že nekaj let ni več med nami.

Od koroških članov Deteljice se je predstavila ekološka kmetija Jelen-Rone s pestro ponudbo poltrdih in mehkih sirov z dodatki, kot so zelišča in orehi, zelišč, s tinkturami in vloženo zelenjavo, prav tako se je predstavila ekološka kmetija predsednika društva Deteljica, ki se po



Stojnice

Klopni meningoencefalitis in lymska borelioza

Darja Grobelnik, dipl. med. sestra

V Sloveniji sta najbolj nevarni bolezni, ki ju prenašajo klopi, lahko celo usodni, lymska borelioza in klopni meningoencefalitis. Lymsko boreliozo zdravimo z antibiotiki, za klopni meningoencefalitis zdravila ni, lahko pa bolezen preprečimo s cepljenjem.

Značilnosti klopne meningoencefalitisa (KME)

KME je virusna bolezen osrednjega živčevja. Najpogostejši prenos okužbe je z vbodom okuženega kropa. Bolezen lahko poteka v blagi obliki, v tretjini primerov pa je potek bolezni hujši. Poteka kot lahka vročinska bolezen, lahko pa kot hudo vnetje možganskih ovojnic – meningitis – ali pa možganov – encefalitis. Prvi znaki bolezni se pokažejo od dva do tri tedne po vbodu okuženega kropa. Značilen je dvofazni potek, to pomeni, da je sprva kratko obdobje neznane vročinske bolezni, sledi obdobje brez kliničnih znakov bolezni. Po dveh do treh tednih se pojavijo povišana telesna temperatura, glavobol, bolečine v vratu, trd vrat, bruhanje ali pa samo zelo slabo splošno počutje. Zelo pomembno si je zapomniti, da ni nujno, da so prisotni vsi bolezenski znaki. Pomembno je, da se opazujemo, prepoznamo znake bolezni, obiščemo zdravnika in mu za vbod kropa že sami povemo. KME lahko pusti trajne posledice, v nekaterih primerih pa se konča tudi s smrtjo. Zadnja leta se opažajo hujše oblike bolezni, letno pa pri nas zboli kar nekaj sto oseb. Ker specifičnega zdravila ne poznamo, je cepljenje edina učinkovita zaščita pred to nevarno boleznijo.

Največja pojavnost okuženih klopov je pri nas v osrednji Sloveniji, na Gorenjskem, Štajerskem in Koroškem, pojavljajo pa se primeri tudi v okoljih, ki v preteklosti niso veljala za kritična. Nevarnost okužbe s klopi običajno traja od februarja do novembra. Klop smo lahko izpostavljeni poklicno (gozdarji, kmetje, vojaki, delavci elektrogospodarstva ...), še več pa je takih, ki so klop izpostavljeni nepoklicno (sprehajalci, gobarji, pohodniki, planinci ...). Za poklicno

izpostavljene je cepljenje proti KME obvezno, priporočamo pa ga tudi ostalim skupinam ljudi. Priporočamo ga tako odraslim kot otrokom od starosti enega leta naprej, zgornje starostne meje ni.

Cepljenje proti KME

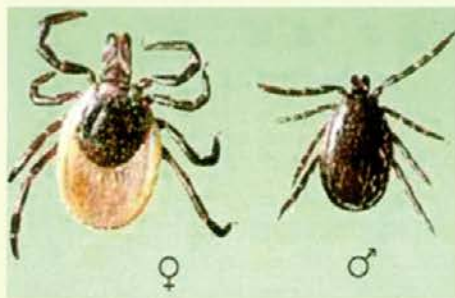
Zaščita po cepljenju je skoraj 100-odstotna. Cepimo s tremi odmerki cepiva. Najbolje je, da prvi odmerek dobimo že jeseni oz. pozimi, nato drugega čez 1 do 3 mesece. Tretji odmerek se daje od 9 do 12 mesecev po drugem odmerku. Cepljenje ne zagotovi trajne zaščite, zato so potrebni tako imenovani poživitveni odmerki, s katerimi vzdržujemo zaščito. Prvi poživitveni odmerek priporočamo po treh letih po osnovnem cepljenju. Nadaljnji poživitveni odmerki so na vsakih 5 let za osebe, mlajše od 50 let, za osebe, stare 50 let in več, pa na 3 leta.

Lymska borelioza

Drugo pomembno bolezen, ki jo prenašajo klopi, največkrat imenujemo kar borelioza. Povzroča jo bakterija *Borrelia burgdorferi*, ki živi v klop, ta pa jo ob zajedanju prenese na človeka. Za razliko od klopne meningoencefalitisa se borelioza pojavlja po vsej Sloveniji dokaj enakomerno. Letno zboli pri nas med 10 in 20 oseb na 10.000 prebivalcev. To uvršča boreliozo med najpomembnejše nalezljive bolezni v Sloveniji.

Značilnosti bolezni

Kadar bolezni ne zdravimo, poteka v treh fazah in prizadene številne organe. Najbolj pomembno je, da ne spregledamo prve faze bolezni, ki se največkrat začne s kožnimi spremembami. Te se pojavijo približno sedem do štirinajst dni po klopovem vbodu, običajno na mestu vboda. Najprej je koža na mestu vboda rdeča. Rdečina, ki je lahko za dlan velika, začne v sredini bledeti, robovi pa ostanejo rdeči in se širijo. To kožno spremembo imenujemo potujoča rdečina ali *eritema migrans*. Lahko se pojavi celo na drugem delu telesa, kjer klop sploh ni bil prisesan. Če opazite na koži sumljivo rdečino, morate nemudoma obiskati osebnega zdravnika. Pomembno je, da te kožne spremembe, ki je značilna za boreliozo, ne enačimo z običajno alergično reakcijo kože ob vbodu kropa. Pri boreliozni pride do kožnih sprememb šele po sedmih do štirinajstih dneh po vbodu, spremljajo jo lahko tudi utrujenost, gripi podobni znaki, redko povišana temperatura, glavobol in bolečine v sklepih.



Po določenem času kožne spremembe tudi brez ustreznega zdravljenja izginejo, vendar pa čez nekaj tednov ali mesecev sledijo znaki, ki kažejo na prizadetost živčnega sistema, srca, sklepov in mišičja.

Diagnostika in zdravljenje

Pri bolnikih v prvi fazi bolezni, ki razvijejo značilno rdečino, postavimo diagnozo že na osnovi kliničnega pregleda. V teh primerih preiskava krvi, s katero poskušamo dokazati prisotnost protiteles proti borelijam, za potrditev

diagnoze ni nujno potrebna, saj je včasih celo negativna. Prvo fazo bolezni zdravimo z antibiotiki. Tudi kasnejše faze bolezni zdravimo z antibiotiki, najbolj učinkovito pa je zdravljenje prve faze, ki prepreči, da bi se bolezen kasneje pojavila v obliki resnih zapletov bolezni.

Splošni preventivni ukrepi

Za preprečevanje neposrednega stika klopa s kožo moramo za vsak odhod v naravo izbrati primerna oblačila in obutev: dolge hlače in rokave, gladko obutev, hlače morajo biti zatlačene v obutev, na glavo si nadenemo pokrivalo ... Oblačila naj bodo svetle barve, da klopa lažje opazimo. Uporabimo lahko tudi repelente, ki s svojim vonjem odganjajo mrčes. Prav tako se je treba sproti pregledovati, da odstranimo klope, ki še lezejo, in čim prej odstranimo tiste, ki so se že uspeli prisesti. Po vrnitvi domov natančno pregledamo telo, se stuširamo in umijemo glavo. Oblačila dobro skrtačimo, če so pralna, jih operemo. Če pri pregledu telesa opazimo klopa, ga čim prej in previdno odstranimo s pinceto. Pomembno je, da klopa odstranimo znotraj 24 ur po vbodu. Zavedati se moramo, da dlje kot je klop prisestan, večja je verjetnost okužbe in resnejših zapletov. Zato je treba upoštevati preventivne ukrepe, kajti po infekciji je zanje že prepozno!

1. december – svetovni dan boja proti aidsu

Branka Božank, univ. dipl. soc. del.

Svetovni dan boja proti aidsu, ki ga vsakoletno obeležujemo 1. decembra, združuje ljudi po celem svetu z namenom osveščanja o HIV in aidsu ter izražanja mednarodne solidarnosti pri soočanju s pandemijo. Ta dan ponuja priložnost za širjenje ozaveščenosti glede razširjenosti pandemije ter za spodbujanje napredka na področju preprečevanja okužb s HIV, zdravljenja in nege v državah z visoko prevalenco okužbe s HIV ter drugje po svetu.

V obdobju med letoma 2011 in 2015 je skupno geslo svetovnega dneva boja

proti aidsu »Priti do ničle: Nič novih HIV infekcij. Nič diskriminacije. Nič z aidsom povezanih smrti.«

Letošnji svetovni dan boja proti aidsu poteka pod sloganom »AIDS – proti generaciji brez aidsa«. Inštitut za varovanje zdravja RS (IVZ) je v sodelovanju s Svetovno zdravstveno organizacijo (SZO) in Društvom informacijskim centrom (DIC) Legebitra v okviru letošnje mednarodne teme izpostavil pomen izboljšanja in povečanja neposrednega dostopa do testiranja in zdravljenja za spolno prenosljive bolezni. V Sloveniji je po besedah Evite Leskovšek z IVZ težišče boja proti HIV/aidsu že nekaj let usmerjeno predvsem k preventivi oziroma kombinirani preventivi, zmanjševanju tveganij vedenj ter zmanjševanju stigme in diskriminacije. Pravočasno odkrivanje okužbe, ki omogoča uspešnejše zdravljenje in zmanjševanje širjenja bolezni.

Rdeča pentlja

30 let kasneje, po prvih prepoznanih primerih okužbe z virusom HIV, je rdeča pentlja univerzalni simbol ozaveščenosti in podpore tistim, ki živijo z virusom HIV. Rdeča pentlja je bila prvi simbol v obliki pentlje, zgledu pa so kasneje sledile še druge različice, npr. rožnata pentlja, s katero izražamo osveščenost o raku na dojki, bela pentlja, ki simbolizira nasprotovanje nasilju nad ženskami idr. Zakaj rdeča pentlja? Desetletje po pojavu HIV se je leta 1991 v New Yorku zbrala skupina umetnikov z nalogo oblikovati prepoznaven simbol, s katerim bi izražali ozaveščenost in podporo ljudem, ki imajo HIV. V tem obdobju je okužba s HIV predstavljala hudo stigmato, okuženi ljudje pa so tiho trpeli za zaprtimi vrati. Tako so umetniki želeli oblikovati nekaj, s čimer bi vidno izražali sočutje s tistimi, ki so z virusom okuženi ali so zaradi HIV drugače prizadeti. Umetniki so navdih našli v rumenih trakovih, ki so jih na drevesa privezovali v znak podpore ameriškim vojakom, ki so se borili v zalivski vojni. Rožnat in mavričen trak kot predloga nista bila sprejeta, saj sta bila preveč povezana z istospolno usmeritvijo, poudariti pa so želeli, da je virus HIV nekaj, kar ni zgolj problem istospolno usmerjenih, temveč je problem nas vseh.

Rdečo barvo pentlje so izbrali, ker je drzna in vidna – simbolizira strast, srce in ljubezen. Obliko pentlje so izbrali preprosto zato, ker jo je enostavno narediti in replicirati – vsak izmed nas lahko naredi pentljo tako, da odreže

trakec, ga zvije okoli prsta ter nato pripne.

Stanje v Sloveniji

Število okuženih s HIV v Sloveniji narašča. V obdobju zadnjih desetih let (2002–2011) je bilo prepoznanih 353 okužb s HIV, medtem ko je umrlo 20 bolnikov z aidsom. Delež okuženih nosečnic, ki v grobem odraža delež okuženega splošnega prebivalstva v rodni starosti, ostaja relativno nizek. Vendar smo v letu 2011 okužbo s HIV zabeležili pri dveh od 7.231 nevezano anonimno testiranih nosečnicah (3/10.000), medtem ko v vsem obdobju od leta 1993, od kar sledimo delež s HIV okuženih nosečnic, nismo nikoli prepoznali več kot ene na leto. Predvidoma je v Sloveniji s HIV še vedno okužena manj kot ena oseba na 1.000 prebivalcev.

Moški, ki imajo spolne odnose z moškimi, so najbolj prizadeta skupina. Delež okuženih je relativno visok tudi med bolniki s spolno prenesenimi okužbami. V letu 2011 je bilo prepoznanih 55 primerov okužbe s HIV (26,8/1.000.000 prebivalcev). To je več kot v katerem letu do sedaj, 20 več kot v letu 2010 in 34 več kot pred desetimi leti. Povečano število diagnoz po letu 2003 je predvsem posledica porasta primerov med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi.

V letu 2011 je za aidsom zbolelo 15 oseb (7,3/1.000.000 prebivalcev). V obdobju zadnjih deset let (2002–2011) je za aidsom zbolelo 94 oseb. Najpogostejša indikatorska bolezen ob diagnozi aidsa je bila sindrom propada zaradi HIV. V letu 2011 je umrl en bolnik z aidsom (0,5/1.000.000 prebivalcev). V obdobju zadnjih deset let (2002–2011) je umrlo 20 bolnikov z aidsom.

Na osnovi Zakona o nalezljivih boleznih so na Inštitutu za varovanje zdravja RS prejeli 41 prijav novih diagnoz okužbe s HIV, ki so bile prepoznane v obdobju od 1. januarja do 26. novembra 2012. Med njimi je bilo 38 primerov med moškimi in 3 med ženskami. Med moškimi je bilo 29 primerov novih diagnoz okužbe s HIV med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi, 7 primerov med moškimi, kjer pot prenosa ni znana in 1 primer moškega, ki se je najverjetneje okužil s heteroseksualnimi spolnimi odnosi. Letos, prvič po letu 2001, je bil prijavljen primer okužbe pri injicirajočem uporabniku drog. Ženske so se najverjetneje okužile s heteroseksualnimi spolnimi odnosi. Letos, do vključno 26. novembra, ni bilo prijavljenega

Nadaljevanje na str. 20

primera okužbe otroka, ki bi se rodil materi, okuženi s HIV.

Podatki za Koroško

Glede na število diagnosticiranih primerov okužbe s HIV in število diagnosticiranih primerov okužbe s HIV na 100.000 prebivalcev glede na regijo bivanja ob diagnozi na Koroškem v letu do 30. junija 2012 ni bilo zabeleženega primera okužbe s HIV.

Preprečevanje okužbe s HIV

Preprečevanje in obvladovanje okužbe s HIV v okviru promocije spolnega in reproduktivnega zdravja je pomembna javnozdravstvena prednost. S temi programi moramo doseči vse prebivalce, predvsem pa mlade. Za preprečevanje spolnega prenosa je pomembno spodbujanje odgovornega in varnega spolnega vedenja, vključno s promocijo uporabe kondoma. Poleg tega moramo programe za preprečevanje okužbe s HIV usmeriti tudi v druge ranljive skupine, kot so injicirajoči uporabniki prepovedanih drog in njihovi partnerji, prostitutke in njihove stranke, zaporniki, osebe, ki imajo nezaščitene spolne odnose v deželah z visokim deležem okuženega prebivalstva in imigranti iz teh držav.

Testiranje

V Sloveniji je v primerjavi s številnimi drugimi evropskimi državami obseg diagnostičnega testiranja relativno majhen, vendar se je v obdobju zadnjih desetih let povečal. V letu 2011 je bilo na 100 prebivalcev opravljenega 1,9 testa, tri odstotke več kot v letu 2010. Na 1.000 opravljenih diagnostičnih testiranj na okužbo s HIV v letu 2011 sta bila v povprečju dva pozitivna rezultata. V Sloveniji že od leta 1986 na okužbo s HIV testiramo vso darovano kri. Testiranje na okužbo z virusom HIV je na Koroškem možno na transfuzijskem oddelku Splošne bolnišnice Slovenj Gradec vsak ponedeljek, sredo ali petek med 8. in 12. uro, zaželeno je, da se jih predhodno pokliče na 88 23 482. Posameznik se lahko testira na podlagi napotnice osebnega zdravnika ali specialista (npr. dermatovenerologa) in je z napotnico brezplačno, testiranje pa je možno tudi samoplačniško – v tem primeru mogoče tudi anonimno testiranje.

Aktivnosti ob svetovnem dnevu aidsa na Koroškem

Tudi v letošnjem letu bodo na koroških osnovnih in srednjih šolah potekale različne delavnice, okrogle mize,

predavanja. Zavod za zdravstveno varstvo Ravne bo ob letošnjem dnevu aidsa pripravil poslanico in pregled stanja okuženosti z virusom HIV na Koroškem in v Sloveniji; preko člankov in internetne strani bo skušal doseči čim večji del prebivalcev Koroške.

Viri:
www.ivz.si
<http://www.worldaidsday.org/>
<http://www.unaids.org/>

V uredništvu Viharnika smo se z dr. dentalne medicine Dinom Katavičem dogovorili, da bomo del prostora v naši reviji namenili zobozdravstvu. Skozi naslednje številke bomo izvedeli marsikaj v zvezi z nego in zdravljenjem zob, o čemer se morda sprašujemo, pa ne vemo, kje dobiti odgovore, zaželeno pa je, da nam morebitna vprašanja, spoštovani bralke in bralci, tudi pošljete.

Moj prvi obisk pri zobozdravniku

Dino Katavič, dr. dent. med.

Naslednje besedilo je spomin na eno izmed mojih otroških travm, zapisal pa sem ga z željo, da pomagam mlajšim pacientom, ki so doživeli kaj podobnega, ter hkrati dam pobudo stroki, da razvije primeren psihološki pristop v tovrstnih primerih. V drugem delu bom podal primer iz prakse, kjer sva s pacientom našla skupni jezik.

Davnega leta 1958, ko sem bil star 7 let, sem nekega dne bil na obisku pri teti in prvič izkusil, kaj pomeni zobobol. Po malem je začelo boleti, ko sem jedel kaj sladkega ali pil kaj mrzlega. Na samem zobu, stalni spodnji šestici (zob, ki ima velik pomen za razvoj čeljusti, treba ga je izjemno čuvati in skrbeti zanj do zadnjega in ga ne ob prvem znaku bolezni nemudoma izpuliti), ni bilo videti nobene luknjice. Neko noč, okoli enih zjutraj, sem začutil močno bolečino in s svojim stokanjem zbudil celo hišo. Teta, ki je bila zdravstvena delavka, je v predalu hišne lekarne našla tableto proti bolečinam, ki je na srečo za nekaj časa zaleгла. Domačim nisem želel priznati, da sem pred spanjem v usta dal trdi bombon, s katerim sem zaspal. Ta se je počasi topil in mojemu zobu dal vzrok za močno bolečino.

Drugo jutro je teta želela, da se zadeva takoj reši, in me je peljala k zobozdravniku, ki se je takoj odločil, da je zob, ne da bi ga sploh pogledal, treba nemudoma izpuliti. Teta je seveda privolila, a mene s tem niso prepričali in tako se je začela dirka po ordinaciji ter celem zdravstvenem domu. Naposled so me trije asistenti le s težavo spravili na stol, od bega sem bil cel prepoten, a vsaj nisem bil edini, moji "ječarji" so bili prav tako zadihani in brez sape kot jaz. Zobar je že imel pripravljeno injekcijo, ki mi jo je hotel zapičiti v dlesni, a kaj ko sem bil bolj hiter in sem ga brcnil z nogo v trebuh. Nadaljevali smo tako, da so me tisti trije in teta uspeli držati toliko časa, da sem od "mesarja" dobil injekcijo. Ta se je spravil na moj zob, še preden je injekcija imela čas prijeti. "Ko ga že tako dobro držite, bomo mi to takoj rešili," so bile njegove besede, a sem ga, spreten kot mačka, pričakal z nogo in je bil prisiljen odnehati, ostali so malo popustili prijem, presenečeni zaradi moči tako majhnega fanta, jaz pa sem izkoristil to priložnost in pobegnil na cesto ter na več kot zaslužen prostost. A kaj, ko so me že naslednji dan s prevaro spravili nazaj v zdravstveni dom. Tokrat so se bolje pripravili, bilo jih je šest, za povrh pa še tetin mož, strog kot Stalin. Mislim, da se še danes, po petdesetih letih, nekateri spomnijo mojega stokanja. Tisti mesar iz zdravstvenega doma je od časa do časa hodil na obisk k sosedu, kolo pa je vedno pustil pred tetino hišo. Ko sem opazil kolo, naslonjeno na ograjo, sem zbežal v gozd, kjer sem našel visoko lovsko opazovalnico, in se tam skril. Edina svetlejša plat te dogodivščine je, da me je nekega dne, ko sem se skrival, našel gozdar in lovec, ki je prihajal gledat divjad. Počasi sva se spoprijateljila in razkril sem mu, da bežim od zobarja. Nasmehnil se je, odprl svoj nahrbtnik in mi ponudil najboljše slanino in čebulo, kar sem jih kdaj jedel, z besedami: "Jej, mali, da boš še bolj močan in pokazal prave zobe temu zobarju." Ta gozdar je name deloval terapevtsko, zaradi njega se nisem več nikogar bal. Redno sva se srečevala na opazovalnici, tiho malicala, opazovala divjad in takrat sem začel na lov gledati z drugimi očmi. Zemlja se je vrtela, čas je mineval, jaz pa sem končal stomatološko fakulteto in postal zobar. Zakaj sem opisal svojo izkušnjo bolečega zoba in prvi obisk pri zobozdravniku? Iz napisanega lahko razberete, da sem pod prisilo, z bolečino v ustih, nepripravljen in ves zmeden prvič videl slabega zobozdravnika, ki ni bil šolan za poklic otroškega zobozdravnika. Njegov

psihološki pristop do pacienta ni bil primeren niti za živalski vrt. Kdaj je otroka treba peljati k zobozdravniku? Iz prakse sem se naučil, da je najboljši čas za to, ko starši gredo sami na pregled. Takrat vzamejo otroka s seboj (eden od staršev sedi na stolu, medtem ko mu zobozdravnik pregleduje zobe, drugi pa otroku mirno opisuje, kaj zobozdravnik počne), da otrok vidi, kaj se dogaja v ordinaciji, se spozna s celo situacijo prihoda, pogovora z zobozdravnikom, odgovorov na vprašanja (izobraževanje). Na ta način je otrokova prva izkušnja pozitivna in s tem spozna, da to je normalni del življenja in da v ordinaciji, kjer vse stremi k temu, da se osebi pomaga, ne bo doživel nikakršne travme. Starši se morajo z zdravstvenimi delavci pogovoriti, na kakšen način naj izvajajo zobno preventivo, da bi njihovi otroci imeli dobre in zdrave zobe.

V naslednjem prispevku bomo posvetili pozornost stvarim, ki so zelo pomembne, a vam tega nihče ni povedal.

Skrb za psa pozimi

Martina Sušec Valentar, dr. vet. med.,
VP Slovenj Gradec

 Jure Čokl

V teh dneh že doživljamo pravo zimo in prve snežinke. Na žalost pozimi pogostejše prihaja do nekaterih zdravstvenih težav, med katerimi so pri naših kosmatincih najpogostejše podhladitve, ozeblin in omrzline, ureznine, prehladi, kašelj in pljučnice, vneti sluhovodi, mehurji in želodci.

Podhladitev (hipotermija) se zgodi, ko telesna temperatura vašega psa pade veliko pod normalno mejo (37,5 do 39 stopinj Celzija). Ob podhladitvi začne pes izgubljati telesno toploto hitreje, kot bi jo lahko nadomestil. V hladnem vremenu bo ves čas poskušal ohranjati svojo telesno temperaturo v normalnem stanju. Poznamo tri stopnje podhladitve: blaga, srednja in huda. Pri blagi podhladitvi se pes začne najprej tresti in postane zelo otopel. Če ste z njim na sprehodu in opazite, da trpi zaradi mraza, preprečite nadaljnjo izgubo telesne toplote in se čim prej odpravite domov. Ko ste enkrat doma, boste videli, kako resna je situacija. Če se pes trese in se njegove mišice zdijo otopele, ga samo premaknite v toplo sobo, kjer so tla dobro izolirana, in ga zavijte v toplo, suho odejo, s termometrom pa preverjajte njegovo telesno temperaturo.

Ko preneha drgetati in se že bolj okretno premika, je stanje zopet normalno. Če se hipotermija stopnjuje, kmalu opazimo še več simptomov. Pes postane izrazito neodziven, njegovo telo začne delati na tem, da v sebi ohrani toploto. V tem času bo v pasjem telesu omejen pretok krvi v vse dele telesa, ki niso nujni za preživetje. Lahko opazimo pomanjkanje koordinacije, oteženo dihanje, nizek utrip srca, razširjene zenice. Treba je takoj ukrepati. Uporabiti boste morali pripomočke za ogrevanje, da bi telesno temperaturo vašega psa povrnili v normalno stanje. Takšni pripomočki so vroče steklenice vode (optimalna temperatura vode je med 39 in 40 stopinjami Celzija), termoforji, pogrete brisače, toplota luči, topla kopel, sušilnik za lase. Huda podhlajenost zahteva takojšnje zdravljenje s pomočjo veterinarja.

Podhladitev lahko pusti trajne poškodbe, škoda pa je odvisna od tega, koliko časa je pes trpel zaradi podhladitve, kako nizko je padla njegova telesna temperatura in od delov njegovega telesa, ki jih je mraz prizadel. Najbolj ogroženi so stari psi, mladiči, kratkodlaki, majhni, mokri, bolni in tisti, ki so zunaj in nimajo primerne bivalnega okolja. Najmanj težav pozimi imajo veliki, zdravi in odrasli psi, ki imajo dobro razvit imunski in termoregulacijski sistem.

Preprečevanje podhladitve je veliko lažje kot zdravljenje. V obdobju mrzlega vremena raje psa vodite na krajše in bolj pogoste sprehode kot na dolge. Premislite o nakupu zaščitnega plašča in čevljev. Če se med sprehodom zmoči, ga osušite. Če je vaš pes zelo občutljiv na mraz, ga peljite ven le, ko je to res potrebno.

Ozeblin se pojavijo, če je žival dlje časa izpostavljena ekstremnim pogojem, ko se nima kam skriti, se umakniti v zavetje ali se ogreti. jih na ušesih, repu in šapah,



prepoznamo jih po rdeči in otekli koži ter srbečici. **Omrzline** pa so nevarnejše, saj koža in podkožje zmrzneta, zato se prekine pretok krvi. Koža postane bleda in neobčutljiva, ko odmrzne, pa rdeča in zelo boleča. Psa v takem primeru takoj zavarujemo pred mrazom ter ga zavijemo v odejo.

Poškodbe blazin in tačk so prav tako pogoste, predvsem zaradi soli, ki jo posipajo po cestah in pločnikih, zaradi zmrzali lahko šapice tudi popokajo ali pa na njih nastane **ureznina** zaradi kakšnega ostrega koščka ledu. Ureznine tačk in blazin so navadno videti še, kot v resnici so, saj pogosto močno krvavijo.

Prehlad spremlja **kašelj**, ki je pogosto suh in dražeč, izzove lahko tudi bruhanje. Lahko se pojavijo tudi povišana telesna temperatura (nad 39 °C), izcedek iz oči in smrčka, oteženo dihanje in zmanjšan apetit. V hujših primerih lahko pride tudi do **pljučnice**. Že navedeni znaki se stopnjujejo, pojavi pa se lahko tudi v pljučih in hropenje. Telesna temperatura se lahko poviša tudi do 41 °C.

Zaradi mraza in povečane vlage večkrat prihaja tudi do **vnetij zunanjega sluhovoda, mehurja in želodca**.

V takem primeru čim prej obiščimo veterinarja, ki bo predpisal ustrezno zdravljenje.

Pa vseeno vam želim veliko snežnih užitkov!



Vsem občankam in občanom Občine Muta v prihajajočem novem letu želim obilo zdravja, osebne sreče in mnogo uspeha na delovnem področju.

Župan Boris KRALJ

Zadnji letošnji mesec

Janez Bauer



Bele snežinke so se pripodile izpod neba in že v začetku meseca pobelile polja in travnike. Naši čebelnjaki so se oblekli v belo, le pročelja živo porisanih panjev kukajo izpod belega ogrinjala. Zavlada sta mir in tišina, narava je legla k zasluženemu počitku. Nam čebelarjem v tem času res ni treba kaj posebnega početi. Najlepše je sedeti na toplem ob oknu in opazovati ples snežink. Ob tem nam misli prepotujejo celo letošnje čebelarstvo leto. Kar lepo in prav je, da ob koncu leta sami pri sebi naredimo pregled celega čebelarskega leta.

Letošnje je bilo zelo zanimivo. Zima čebelarom ni storila kaj hudega. Dobro nahranjene čebele, ki so bile na suhem, so jo z lahkoto preživele. Iz nekaterih predelov Slovenije so sicer poročali o precejšnjih izgubah čebeljih družin, a pri nas ni bilo hudega. Malo bolj ostro in hladno podnebje čebelarom prav dobro dene, da le ni premokro. Tako so čebelice že zelo zgodaj spomladi v panje prinesle prve koške cvetnega prahu. V pomladnih mesecih so se čebele lepo razvijale in že smo okrog prvega maja pričakovali prve roje. Pa je prišel moker maj. Deževalo je, se ohladilo, sončni žarki so le poredkoma za kak dan obsijali naše čebelnjake. Čebele so počivale v panju, visele v dolgih bradah na pročeljih in čakale na sončne dni in ugodno pašo. Pa je ni in ni

bilo, saj je vse cvetje sproti opral dež. Čebele niso prinesle niti za lastni razvoj. Cvetlični med je tako pobralo slabo vreme, čebelarji smo morali čebele krmiti, da niso bile lačne. Tako vreme se je nadaljevalo tudi v prvi polovici junija in kdor čebel ni krmil, je ostal brez njih. Lačne čebele ne živijo dolgo in mati narava se je spremenila v mačeho čebeljih družin. Šele v drugi polovici junija se je vreme tako ustalilo, da so čebele vsaj enkrat napolnile medišča, a ga je bilo komaj za eno točenje. Seveda, kdor je imel še kaj čebel v panju. Medenje je ponehalo že v prvi polovici julija in pritisnila je prava poletna vročina. Kdor je čebelar pobral medene zaloge, jih je moral zopet krmiti. Kadar matica v panju začuti, da ni donosa medicine v panj, takrat zmanjša ali pa popolnoma prekine zaleganje in kak mesec dni kasneje ostanemo povsem brez čebel. Julijske, poletne čebele pa potrebujemo za predelavo zimske zaloge, brez tega jih ne moremo uspešno zazimiti. Zato smo morali po malem krmiti čebele skozi vse preostale dni julija in jih v avgustu dokončno nakrmili za zimo. Preko celega leta smo morali vsaki čebelji družini dodati najmanj 30 kg sladkorja ali invertne raztopine.

V drugi polovici avgusta že običajno pričnemo z zdravljenjem čebeljih družin in uničevanjem varoje. To je ta zajedavska pršica, ki povzroča velike izgube čebel po celem svetu. O učinkovitosti letošnjih zdravil ne bo veliko besed, saj je to stvar veterinarjev in nacionalnega programa varstva čebeljih družin. Po lastnih zapisih pa sem ugotovil, da je glavni izbruh varoje nastopil šele po petnajstem septembru, ko je marsikdo že končal zatiranje. Zaradi tega je v oktobru marsikateri čebelnjak ostal brez čebel. Ocenjujemo, da je do sedaj na Koroškem pomrla že skoraj polovica vseh čebeljih družin. Pa je pred nami še cela zima, ki zna še bolj zmanjšati njihovo število. Po najbolj črnem scenariju bi tako cela področja ostala brez čebel. Kaj to pomeni za naravo in človeka, si lahko samo mislimo. Kar spomnimo se tistega pregovora, da tam, kjer ne more preživeti čebela, tudi človek ne živi več dolgo. Stari čebelarji pravijo, da tako slabe čebelarske letine ni bilo že več kot 50 let. To bi bil čisto kratek povzetek celotnega čebelarskega dogajanja.

Za novo leto pa si lahko zaželimo samo, da bi naše čebelice preživele in domov prinesle kak kilogram tiste dobre domače strdi.

Torej srečno in medeno 2013!

Turistično društvo Mežica čestita članici Francki Merkač

Lidija Zapečnik, predsednica TD Mežica

Francka Merkač že dve desetletji aktivno sodeluje pri vseh projektih Turističnega društva Mežica.

Njena skrb za videz domačega kraja je botrovala temu, da je postala predsednica Odbora za hortikulturo, ki v društvu deluje že od leta 1998. Vsako leto v sodelovanju z občino Mežica sodeluje pri prodaji balkonskega cvetja, konec leta pa podeli priznanja najzaslužnejšim občanom za urejene domove in poslovne objekte. Zaradi njene nesebične pomoči ter posluha za mlade smo se v društvu odločili, da jo predlagamo za najzaslužnejšo društveno delavko pri Turistični zvezi Slovenije.



V novembru 2012 je prejela posebno priznanje za prizadevno prostovoljno delo v turistični društveni organizaciji Turistične zveze Slovenije.

Člani in članice smo ponosni, da je bila naša članica nagrajena in ji še enkrat čestitamo, ji želimo zdravja, dobre volje in še nadaljnega sodelovanja v Turističnem društvu Mežica.

10. Barbarin sejem v Mežici

Nina Petek

Turistično društvo Mežica skrbi za to, da se bodo neprecenljive rudarske dediščine zavedali tudi zanamci. V soboto, 1. decembra, so namreč ponovno priredili Barbarin sejem. To tradicionalno prireditev prirejajo

vsako prvo soboto v mesecu decembru, in sicer v spomin na rudarsko tradicijo kraja in v počastitev sv. Barbare, ki goduje 4. decembra.

Letos je bil sejem že deseti zapored. Začetki segajo v leto 2002, ko se je na Trgu svobode v središču mesta predstavilo le okoli pet ponudnikov, letos pa so se organizatorji razveselili kar 35 sejmarjev, kar pomeni, da je iz leta v leto več zanimanja in da bo prireditev vsako leto obiskalo več ponudnikov iz vse Slovenije. Na voljo je bila pisana paleta najrazličnejših izdelkov domače obrti, in sicer adventno okrasje, različni ročni izdelki, nakit, pletenine, kulinarčne dobrote in medeni izdelki predvsem domačih, koroških proizvajalcev. Prireditve so s kratkim kulturnim programom člani moškega pevskega zbora Mežiški knapi in člani kulturnega društva Šok teater Mežica, ki so odigrali kratek prizor iz dneva rudarske družine z naslovom Knapovški dan, ki je vsekakor pričaral prav posebno vzdušje in obiskovalce popeljal nazaj v preteklost. Barbarin sejem, kot poudarjajo organizatorji, je namenjen druženju in nakupovanju izdelkov domačih proizvajalcev, hkrati pa je priložnost za promoviranje rudarskih običajev. Letos so drugič zapored pripravili skok čez kožo, stari ritual sprejemanja novincev v rudarski stan. Čez kožo je prvi skočil lanski častni gost, župan občine Mežica Dušan Krebel, medtem ko je bila letošnja častna gostja prireditve županja sosednje občine Črna na Koroškem Romana Lesjak.



Šok teater
Mežica



Župan Dušan Krebel se pripravlja na skok čez kožo.

Flektro Jim d.o.o.
Ravne na Koroškem Slovenija

ELEKTROTIM, d. o. o.
Dobja vas 189
2390 Ravne na Koroškem

**Ob božiču vam želimo mir in srečo,
v letu 2013 pa naj se vam izpolni čim več želja!
Srečno!**

Blagoslov konj pri sv. Marjeti

Martica Sušec

 Sonja Strmčnik

Na zahvalno nedeljo, ki smo jo farani vitanjske župnije proslavili pri podružnici sv. Marjete na Lošpargu in sta jo darovala škof Lipovšek in pater Cvikl, smo po končani maši imeli še blagoslov konj. Konjeniki, člani Konjeniškega jahalnega društva prijateljev Petre, smo prijezdili iz vitanjskega Skomarja, s Kozjaka so prišli člani Turističnega društva Paški Kozjak, člani Koroške in Mislinjske konjenice ter posamezni ljubitelji konj. Veseli smo bili, saj je vreme vzdržalo, s svojo prisotnostjo pa sta nas počastila župana Vitanjske in Mislinjske občine, in sicer Slavko Vetrih in



Franc Šilak. Po slovesnosti so nas pogostili člani cerkvenega odbora pri Marjeti in Joži Špegelj. Zbralo se nas je

22 konjenikov in zelo veliko število vernikov iz vitanjske in šentflorjanske župnije.

Srečanje CPZ dekanije Stari trg

Leopold Korat

Že več let se srečujejo odrasli CPZ naše dekanije. Zadnjih nekaj let se to dogaja na »rožnovensko« nedeljo. Tako je bilo tudi letos. Prvo nedeljo popoldne se je zbralo v cerkvi sv. Radegunde v Starem trgu osem zborov dekanije Mislinjske doline. Pri bogoslužju so skupaj prepevali celo sv. mašo. Mašo je daroval Simon Potnik, novi župnik v Slovenj

Gradcu in Starem trgu. Ob nagovoru je poudaril, da je nujno, da pevci prepevajo in delajo drug z drugim in ne drug mimo drugega, ali še slabše, drug proti drugemu (tako je tudi v vsakdanjem življenju in delu). Po maši je vsak zbor zapel še eno pesem. Vsak zase so lepo zapeli, še lepše pa skupaj. V slogi je moč. Dan se je že poslavljaj (s kratko nevihto), ko smo se srečali še v župnišču ob prigrizku, kapljici in lepemu petju. Ob lepih, domačih narodnih pesmih je čas prehitro minil. Odhajali smo domov z mislijo, da je sreča res samo v srečanju. Tako naj bo tudi naprej. Pevci, hvala vam!

Pistotnikova kapelica

Leopold Korat

Na lepo jesensko nedeljsko popoldne v oktobru smo blagoslovili prenovljeno Pistotnikovo kapelico pri sv. Duhu.

Stoji ob cesti, ki vodi do lovske kočje Podgorje na Čerčevem vrhu. Po pripovedovanju starejših krajanov naj bi v bližini današnje kapelice stal lesen križ. Kdaj in zakaj je bil postavljen, nihče ne ve. To, ki so jo letos prenovili, je postavil nekdanji gospodar kmet Pistotnik s pomočjo okoliških kmetov leta 1982. Sedanji gospodarji na Pistotnikovi kmetiji so jo želeli obnoviti. Pet lepih podob je na kapelico narisala Simona Robin, železna vrata pa je izdelal Jože Breznik. Ob blagoslovitvi smo imeli pred kapelico sveto mašo, pri kateri je lepo zapel župnijski CPZ. Gospodinja Vera je ob koncu bogoslužja povedala nekaj besed, se vsem zahvalila in opisala pomen in namen kapelice. Kdor se bo vozil ali hodil mimo, bo prejel tolažbo in upanje, to pa sodobni svet še kako potrebuje. Po maši je bila na kmetiji Pistotnik prijazna pogostitev. Ko se je jesenska nedelja že prevešala v večer, smo se poslavljali in po tihem zaželeli vsem, ki so kapelico obnavljali, da bi jim





to bilo v srečo in blagoslov. Vsem, ki bomo hodili mimo nje, pa v veselje in lepoto srca.

Obnovljena kapelica je znamenje, da tukaj živijo ljudje, ki nosijo kulturo v srcu. Naj bo še dolgo tako.

Slovensko božično drevo v Rimu

Drago Jurhar

Za novoletne praznike leta 1996 smo se s prijatelji odločili, da gremo praznovat v večno mesto Rim. Po programu agencije smo si ogledali vse kulturne in zgodovinske znamenitosti mesta. V programu je bil tudi ogled vatikanskih znamenitosti in tako nas je na trgu pričakalo božično drevo, darilo Republike Slovenije papežu Pavlu II. Smreko so iz kočevskih gozdov pripeljali v Rim s posebnim prevozom.



gori. Takoj so bila aktivirana društva spodnjega sektorja, ki so nemudoma priskočila na pomoč pri reševanju. Na kraj so prihitele gasilske avtocisterne ter pričele z reševanjem, ker pa je bil ogenj večjega obsega, so z motornimi brizgalnimi potegnili vodo tudi iz bližnjega potoka. Požar je bil pogasjen v zelo kratkem času.

Na vaji je sodelovalo 40 gasilcev naslednjih prostovoljnih društev: Raduše, Podgorje, Sele-Vrhe, Pameče-Troblje, Stari trg in osrednja enota Slovenj Gradec. Sodelovali so s 4 avtocisternami in 5 orodnimi vozili. Vajo so si ogledali tudi predstavniki Gasilske zveze Mislinjske doline in mnogi krajani. Da je bila vaja strokovno izvedena, je potrdil tudi gospodar domačije Viktor Popič, ki je dejal, kako pomembna je hitra odzivnost gasilcev, če zagori na kmetiji, ki je oddaljena od centra in leži visoko v hribih.

V mesecu oktobru je bilo na območju Gasilske zveze Mislinjske doline več podobnih vaj na različnih lokacijah. Posebej naj omenim nenapovedano vajo Gasilske zveze, ki je bila izvedena 31. oktobra, ob 19. uri, v Turiški vasi. V 20 minutah so bila na prizorišču vaje vsa društva; 13 društev z vso opremo, s katero razpolagajo, ter s 130 dobro opremljenimi gasilci prostovoljci. Vsem gasilcem iskrena hvala za njihov trud!

Sektorska vaja

Franc Areh

 Drago Popič

V mesecu požarne varnosti, v oktobru, gasilci organizirajo razne gasilske dejavnosti na različnih lokacijah. Tako so se letos gasilci spodnjega sektorja v Gasilski zvezi Mislinjske doline odločili, da organizirajo vajo v Radušah, na domačiji Viktorja Popiča,

V mesecu požarne varnosti, v oktobru, gasilci organizirajo razne gasilske dejavnosti na različnih lokacijah. Tako so se letos gasilci spodnjega sektorja v Gasilski zvezi Mislinjske doline odločili, da organizirajo vajo v Radušah, na domačiji Viktorja Popiča, po domače pri Volovšku.

Požar naj bi nastal zaradi kratkega stika na električni napeljavi v mlekarni in se nato razširil naprej na gospodarsko poslopje. Ko je gospodar ogenj opazil, je takoj poklical številko Centra za obveščanje Slovenj Gradec in pojasnil, kaj



Gasilci po končani vaji v stroju

Na Coklarjevem ranču

Martina Cigler

Lep oktobrski dan je bil, ko me je znanec Franjo Hanjže z ženo Anico odpeljal na Sv. Daniel nad Trbonjami na Coklarjev ranč, češ da bom videla nekaj zanimivega. Tam sta me prijazno pozdravila Franjev nečak Branko in njegova žena Marija in mi pokazala zanimivo gobjo bero, Branko je namreč našel kar 24 orjaških dežnikov na kupu, zraščениh med seboj, kar se mu še v vseh štiridesetih letih ni zgodilo. Hiša je bila kljub pozni jeseni vsa v cvetju in nasploh je vsa okolica vzorno urejena. V hlevu imata štiri goveda in eno svinjo, okoli pa teka manjša jata »cvergelnov«, kot jim pravimo mi. Družbo jima dela tudi lep nemški ovčar Johny, ki gospodarja spremlja povsod, Franjo, ki se je tu rodil, pa se v mali cvetoči raj vedno znova rad vrača.



Druga zgoščenka skupine Rompompom

Martina Cigler

Jeseni je bila v KD Stari trg zanimiva prireditev skupine Rompompom. Skupina deluje že 6 let, člane pa je povezala ljubezen do glasbe in razveseljevanja ljudi. V zasedbi sta dve harmoniki in klarinet, ostala štiri glasbila so domače izdelave, in sicer sta to doma narejena saksofon in trobenta, vključujejo pa tudi t. i. ribežen in doma narejeni t. i. kantabas. Igrajo povsod, kamor jih povabijo, na obletnicah, abrahamih, veliko nastopajo v sosednji Avstriji, so tudi gostje na lokalnih TV-jih, bili so tudi gostje oddaje Pod židano marelo na TV 3. Rompompomovci so Jerica Peruš, vodja skupine na harmoniki, njen sin Tomaž, prav tako s harmoniko, njen mož Branko, ki igra klarinet, Sine Serušnik obvladuje ribežen, Franc Bricman trobento, Anica Švab saksofon in Majda Denžič kantabas. Pri promociji njihove druge zgoščenke so sodelovali številni gostje, in sicer so nastopili Stare sablje, ansambel Gadi, Vižnarji iz Avstrije, skupina Kar bo pa bo in člani Kimperk teatra s skečem.



Člani skupine si želijo predvsem zdravja, da bi lahko še naprej razveseljevali ljudi širom po Sloveniji in izven.

Dvorana je bila polna.



Rompompom na odru

Lions klub Deutschlandsberg na obisku pri nas

Hubert Dolinšek

 Zoran Vodopija



Člani Lions kluba Deutschlandsberg so bili 17. novembra na obisku pri pobratnem Lions klubu v Slovenj Gradcu. Pokazali smo jim rojstno hišo Huga Wolfa, umetnostno galerijo, cerkev svete Elizabete in cerkev Svetega duha.

V rojstni hiši Huga Wolfa nas je sprejel direktor galerije in predsednik društva Hugo Wolf Marko Košan ter gostom opisal pomen Huga Wolfa za svetovno glasbeno dediščino.

V galeriji nas je sprejel akademski slikar prof. Karel Pečko in opisal kratko zgodovino našega mesta. Komentiral je



še stalno razstavo slik našega Prešernovega nagajenca slikarja Bogdana Borčiča. Tudi v obeh cerkvah nas je s komentarji spremljal prof. Pečko. Naši gostje so si zatem ogledali še tradicionalni Elizabetin sejem v Slovenj Gradcu, ki je tudi nekaj posebnega. Člani Lions kluba Slovenj Gradec smo posebej ponosni, da je naš član Zoran Vodopija letos guverner slovenskega

Lions distrikta – to je prvi mož lionizma v Slovenije. Kot guverner je tudi on poleg našega predsednika pozdravil goste. Lions klub Slovenj Gradec se gospodu Marku Košanu in prof. Karlu Pečku lepo zahvaljuje za vodenje v rojstni hiši Huga Wolfa, v galeriji in obeh mestnih cerkvah.

Predsednik Lions kluba Deutschlandsberg in guverner slovenskega Lions distrikta Zoran Vodopija



Huga Wolfa in njegovo rojstno hišo je gostom predstavil Marko Košan.

kratkohlačniki

Šolski vrt, zakladnica znanja, hrana za dušo

Marjeta Vinšek, prof. razrednega pouka

Delo krepi človeka, pravi star slovenski pregovor. Če to delo opravljaš v naravi med rastlinami in živalmi, poslušaj ptičje žgolenje in prisluhneš materi Zemlji, je tudi duša sita in zadovoljna.

V današnjem stresnem času, ko skoraj ni več časa za druge besede kot zdravo ali dober dan, ko nas učni načrti in časovne omejitve silijo v nenehno hitenje, ko mladi vse preveč časa preživijo v svojih sobah za računalniki, na internetu, ko se tudi oni pogosto pogovarjajo le še na daljavo, sem začutila, da je skrajni čas za spremembe. Vrniti se je treba nazaj. Nazaj k našim koreninam, k notranjemu čutu, ki nam pove, da moramo spoštovati vse živo, kar nas obdaja, živeti z roko v roki z materjo Zemljo in ne v nasprotju z njo.

Po 8 letih na mestni šoli sedaj že 11 let poučujem na podeželski podružnični šoli



Sele-Vrhe, kjer je v šest razredov vpisanih 32 otrok. Kljub temu da so učenci, ki prihajajo k nam, doma na podeželju, ugotavljam, da jih zelo malo doma še dela na zemlji, pomaga pri kmečkih opravilih in zna opazovati spremembe v naravi skozi letne čase. Prav zaradi tega sem se odločila, da obnovimo šolski vrt, ki je pred dawnimi časi že obstajal. Začeli smo marca letos. Prav vsi smo poprijeli za delo – straši, učitelji, učenci, naši domači. Ob tem je bilo prav zabavno opazovati navdušenje otrok, ko so se nekateri prvič spoprijeli z lopatami,

krampi in grabljami. Tudi kakšna kapljica znoja je pritekla, pa se zaradi tega ni nihče pritoževal. Nasprotno, komaj so čakali, da so naslednjič lahko spet pomagali in da so bili na vrsti za določeno orodje, ki je bilo številčno omejeno.

V aprilu smo začeli s prvimi zasaditvami. Odločili smo se za zelišča in medonosne rastline. Postavili smo tudi prvi hotel v našem kraju – seveda za žuželke. V maju in juniju smo začeli pobirati prve sadove našega dela. Pili smo prve čaje, solate in skuto smo začinili z drobnjakom,

Nadaljevanje na str. 28



opazovali smo cvetoče rastline, se spoznavali z njihovimi imeni, iskali smo prebivalce v hotelu in drugod na gredicah. Tudi v času po pouku, ko so čakali na prevoze, so se učenci zatekali na stolčke, ki smo jih postavili sredi gredic. Ob opojnih dišavah, ščebetanju ptic, brenčanju čebel in prijetnem klepetu so tudi oni potrebovali sprostitev po napornem učnem delu. Ko je postalo prevroče, smo pod bližnjo lipo obirali meto, meliso, žajbelj in se pogovarjali o zdravilnih učinkih teh rastlin.

Pouk se je bližal koncu in na zaključni prireditvi smo skupaj s starši slovesno odprli naš vrt. Sodelavci so poskrbeli za presenečenje in postavili pravo tablo z imenom: Zeliščni vrt Marjetica. Seveda pa se s koncem leta ni končal tudi naš projekt. Z novim letom se začnejo nove stvari. Tokrat ob pletju in obiranju zelišč, ki jih sušimo, se pogovarjamo o njihovi uporabi, pripravljamo čajne mešanice, ki jih bomo ponudili na dobrodelnem bazarju v mesecu decembru. Kuhali bomo ognjičevo kremo in opazovali, kako se narava skozi letne čase na našem vrtu spreminja. Največ pa je vredno, da tudi učenci čutijo, da jim delo na vrtu prinaša notranji mir in sprostitev, ter da nam narava vrača svoje darove, če smo mi dovolj dobri z njo in spoštljivi do nje. Zelo sem zadovoljna, da sem se lotila tega projekta, saj čutim, da sem svojo ljubezen do rož in narave že uspela prenesti na otroke, ki so sprejeli naš vrt kot svoje zatočišče po napornem učnem delu.

Za konec bi dodala še misel Louise Hay iz njene knjige **Življenje! Pot ljubezni**: »Zemlja je velika učiteljica tistim, ki ji znajo prisluhniti. Življenje se tu ne bo končalo, ne glede na to, kaj počne človeštvo. Zemlja bo ostala. Le človeštvo se bo vrnilo v nič, od koder je prišlo, razen, če ne bomo spremenili svojih navad.«

Topli spomini na jesen

Nevenka Knez

Končno smo dobili snežinke, ki kot puh veselo poplesavajo v rahlem pišu vetra. Letos je zares kazalo, da nas gospa zima ne bo obiskala. A spleča se prisluhniti rekom naših babic, ki vdano zatrjujejo, da zima ničesar ne šenka. Prej ko slej pokaže svoje zobe. In tudi prav je tako. Snežna odeja mora odeti zemljo in jo tako pripraviti za nekajmesečni počitek.

Zdaj ko nam je najbolj prijetno ob topli peči in ko si lahko vzamemo več časa drug za drugega, ne moremo mimo toplih spominov na dolgo in lepo jesen, ki nam jo je letos naklonilo vreme. Letošnjo jesen so dodobra izkoristili tudi naši malčki vrtca na Selah, ki so se odločili obiskati domačijo Polanar, kjer so si skupaj s starši ter z vzgojiteljicami na čelu omislili postanek piknik. Zaradi močnega vetra sicer hladno popoldne smo želeli preživeti čim bolj aktivno, da

nas ne bi preveč zeblo. Zakurili smo ogenj v lončeni peči pod domačim kozolcem, kamor smo se z vročim kostanjem v rokah z veseljem umaknili pred mrzlim vetrom. Ta niti malo ni motil naših otrok, ki so radoživo skakali po domačem dvorišču, kjer so se merili v streljanju papirnatih tulcev na tarčo in z lahkoto premagali svoje očke in mamice. Z velikim navdušenjem so med igro oprezali za vrhovodcema, ki sta predstavila svoje akrobacije na vrvi, ki sta jo napela med dve jablani. Seveda pa jim hoja po vrvi ne bi bila zanimiva, če se ne bi pri tem tudi sami preizkusili in lovili ravnotežja.

Največja atrakcija pa je bilo skakanje in norenje na trampolinu, za katerega si upam reči, da postaja že pravi »simbol podeželja«, saj ga premore že skoraj vsako dvorišče, kjer se najde dovolj prostora zanj. Ko se je dan prevesil v večer, smo pod toplim kozolcem odplesali še kavbojsko in indijansko polko.

Vsi skupaj se že veselimo naših spomladanskih druženj, ko si bomo čas popestrili s kulinariko, kako, pa naj zaenkrat še ostane skrivnost.



Starši in vzgojiteljice smo se družili pod kozolcem in skozi okna spremljali otroke, ki so kljub vetrovnemu dnevu uživali na prostem.



Po zraku so proti tarči leteli papirnati tulci, ki niso nujno vedno zadeli. Najbrž je bil za to kriv leden veter, ki je močno pihal.



Prav do trdne teme smo se preizkušali v ravnotežju na vrvi ... Hvala bogu brez padcev.

Otroški direndaj je na bližnjem pašniku takole spremljala naša kobila s svojo letošnjo zrebico Caty, ki se ves čas drži svoje mamice in se nastavlja radovednim otroškim očem. Tu in tam se najbolj potrpežljivim, ki se ji skušajo približati, pusti tudi pobožati.



Spoznavamo podjetništvo in poklice

Katarina Žagar, Podjetniški center Slovenj Gradec

Izbira poklica je ena najpomembnejših odločitev za vsakogar. Neustrezna izbira lahko povzroča nezadovoljstvo in neuspeh, če pa lahko delamo tisto, kar nas veseli, smo pri takšnem delu uspešni in zadovoljni, kar občutijo naše stranke, sodelavci in vsi, s katerimi smo v poklicnem in zasebnem življenju v stiku. Devetošolci OŠ Šmartno so oktobra 2012 spoznavali podjetniške poklice pri podjetnikih in institucijah v mestnem jedru Slovenj Gradca.

V Podjetniškem centru Slovenj Gradec že od leta 2005 sodelujemo z OŠ Šmartno pri praktičnem spoznavanju podjetniških poklicev. Mladim na območju naše občine želimo ponuditi pomoč v času poklicnega odločanja, saj se vsi zavedamo, da je uspešna poklicna pot posameznika odvisna predvsem od pravilne izbire poklica. Da bi lahko učencem poleg vseh ostalih informacij pri poklicnem odločanju, ki jih dobijo

doma in v šoli, ponudili še možnost praktičnega spoznavanja različnih poklicev, smo tudi letos k sodelovanju povabili podjetnike in institucije v centru mesta, ki so se vabilu, kot zmeraj do sedaj, z veseljem odzvali. 38 učencev 9. razreda OŠ Šmartno je 5. oktobra 2012 obiskalo podjetja in institucije, kjer so se seznanili z njihovimi dejavnostmi, značilnimi delovnimi mesti, delovnimi nalogami in opravili, delovnimi pripomočki in materiali ter s potrebnimi znanji, veščinami in spretnostmi, ki jih zahteva določen poklic. Spoznali so delo natakara, kuharja, receptorja, blagajnika, frizerke, bančnega komercialista in referenta, kozmetičarke, šivilje, modne in grafične oblikovalke, fotografa, farmacevtskega tehnika in magistra farmacije, novinarja, radijskega tehnika, radijskega napovedovalca, policista, kriminalista in gasilca. Podjetniki so pri predstavitvah poudarili pomen podjetnosti, ustvarjalnosti, vztrajnosti, natančnosti, komunikacijskih sposobnosti pri delu, kar pa so tudi veščine in spretnosti uspešnih. Mladi so obiskali podjetja in institucije: Hotel Slovenj Gradec (Vabo, d. o. o.); Lekarno Slovenj Gradec; poslovalnico NLB, d. d., v Slovenj Gradcu; Frizerski salon Maja; Atelje SB Stanka Blatnik Blagotinšek; Kozmetični studio Hofbauer Maksimiljana Hofbauer, s. p.; PRIMA FOTO, fotografski studio in trgovino, Primož Podjavoršek, s. p.;

Tekstilni servis in šiviljstvo Valerija Dornik, s. p.; Koroški radio Slovenj Gradec; Tiskalnico CERDONIS, d. o. o.; Policijsko upravo Celje, policijsko postajo Slovenj Gradec in Prostovoljno gasilsko društvo Slovenj Gradec.

Iskreno se zahvaljujemo vsem podjetnikom in ostalim sodelujočim za sodelovanje ter kvalitetne, zanimive in poučne predstavitve poklicev, ki bodo mladim v pomoč pri nadaljnji poklicni izbiri.



Šport

Petnajsti pohod žena, obolelih za rakom, na Triglav

Bojana Bojanič



Veseli obrazi pohodnic in vodnik Jože Hribar

Društvo onkoloških bolnikov v jesenskem času že vrsto let prireja tradicionalni pohod žena, zdravljenih za rakom, na najvišji vrh v Sloveniji – Triglav. Nekaj časa je organizacijo tega pohoda imela v rokah domačinka Ana Perše iz Mislinjske Dobrave, pri tem pa so ji pomagali vodniki iz številnih planinskih društev Koroške. Sedaj je pripravo tega pohoda predala drugim, še vedno pa številni planinski vodniki s Koroške pomagajo voditi to skupino po zahtevnih poteh na vrh Triglava. O letošnjem pohodu je udeleženka vzpona na Triglav Bojana Bojanič skupaj s planinskim vodnikom iz PD Mislinja Jožetom Hribarjem zelo doživeto opisala ta dogodek, zato ga tudi objavljamo v tej številki Viharnika.

Po dvakratnem prestavljanju odhoda je 6. in 7. septembra 2012 končno prišel čas 15. pohoda na Triglav v organizaciji Onkološkega društva Slovenije.



Po grebenu z Malega na Veliki Triglav

Z organiziranim prevozom krenemo iz Postojne ob treh zjutraj. S čudnimi pomisleki, kam sploh gremo, močno namreč dežuje. Že po poti se vreme umirja. Sestanek vseh udeleženk pohoda in vodnikov je ob petih zjutraj na Pokljuki. Še je tema, a vseeno prepoznamo znane obraze. In sreča in zadovoljstvo sta tukaj. Že čutiš to pozitivno energijo, ki ti ne dovoli, da bi se vprašala: Bomo sploh zmogle? Seveda bomo! Še par navodil vodnikov in začetek pohoda. Startamo še v temi, ampak naši krasni vodniki s svojimi lučkami na čeladah, ki svetijo kot kresničke, nam osvetljujejo pot. V četici ena za drugo, s primernim tempom za vsako udeleženko pohoda, nas pot pelje proti Rudnem polju. Tukaj je prvi krajši odmor, da kaj popijemo in pojemo. Nadaljujemo v strnjeni koloni po gozdni stezi. Naslednji cilj je Vodnikova koča. Tam si privoščimo malico, topel čaj ali kavo. Tudi pravo, naravno vodo iz studenca si natočimo za nadaljevanje pohoda. Vreme nam služi. Ni prevroče, malo je oblačno, vendar idealno za hojo. Ob krajših postankih, ko si nabiramo nove moči, uspešno premagamo kalvarijo in končno je pred nami dom na Kredarici. Srečanje z ženskami, ki so prispele s helikopterjem. Vsako leto določeno število bolnic, ki se želijo udeležiti pohoda, pa jim njihova fizična sposobnost tega ne dopušča, lahko s helikopterjem Slovenske vojske prileti na Kredarico. Tu pa nova dilema. Ali nadaljevati pot proti vrhu ali počakati na naslednje jutro? Megla je pregosta. Odločimo se počakati še kakšno uro. In res, vreme se popravi, zato se naši vodniki odločijo, da gremo na vrh. V organizirani četici se eden za drugim se vzpenjamo proti Malemu Triglavu. Na varnost nas vseskozi opozarjajo prijazni vodniki. Vsaki udeleženki pohoda, ki si zaželi osebno asistenco, to ponudi eden od vodnikov.

Na vrhu Triglava nas dočaka sonce. Neverjetno, kot naročeno, samo za nas. Sledi odmor, obvezno slikanje pred Aljaževim stolpom in seveda krst. Od 74-ih udeleženk je 7 bolnic prvič na Triglavu. Njim pripada krst, ostale le malo bolj škodoželjno pogledujemo na žrtve ne preveč močnih udarcev po zadnji plati. Po kakšni urici postanka na vrhu sledi sestop. Spet smo zaviti v meglo. Počasi, vendar s sigurnimi koraki, se spuščamo nazaj proti Kredarici. Srečno smo prispeli in zdaj nam pripada zaslužen odmor. V kapeli Marije snežne na Kredarici je organizirana zahvalna maša. Dobimo sobe, sledi večerja in po večerji prijetno druženje. Čudovit večer, dva mlada Primorca s harmonikami naredita pravo *žurko*, ki se zavleče dolgo v noč. Zaspimo zadovoljni, srečni, čeprav utrujeni. Ob šestih zjutraj bujenje. Zajtrk, priprave, zadnje skupinsko slikanje pred odhodom in odhod. Vračamo se po isti poti. Skupina zadovoljnih ljudi, skupina bolnic z rakom dojke, ki jim je uspela še ena zmaga: osvojiti vrh Triglava. V Vodnikovi koči nas čaka toplo kosilo. Okrepimo se in gremo naprej. Po več manjših postankih prispemo na planino Konjščica, kjer si privoščimo kislo mleko, ajdove žgance in celo encijan, seveda namočen v žganje. Zaključek pohoda je zopet na Pokljuki. Preoblečemo se in malo uredimo, nato pa z avtobusi odpeljemo na Bled. Na Bledu sledi podelitev priznanj za vse udeleženke pohoda in skupinsko fotografiranje ob jezeru v majicah z napisom »Dober dan, življenje«. Če kdo naključno sreča to skupino žensk, zagotovo ne pomisli, da so to bolnice z rakom dojke. Občutek imam, da napis na majicah resnično ponazarja njihovo voljo do življenja. Jaz sem ena izmed njih in mislim, da nam je rak veliko vzel, a tudi dal. Ko zbolimo, se šele zavemo, da ima

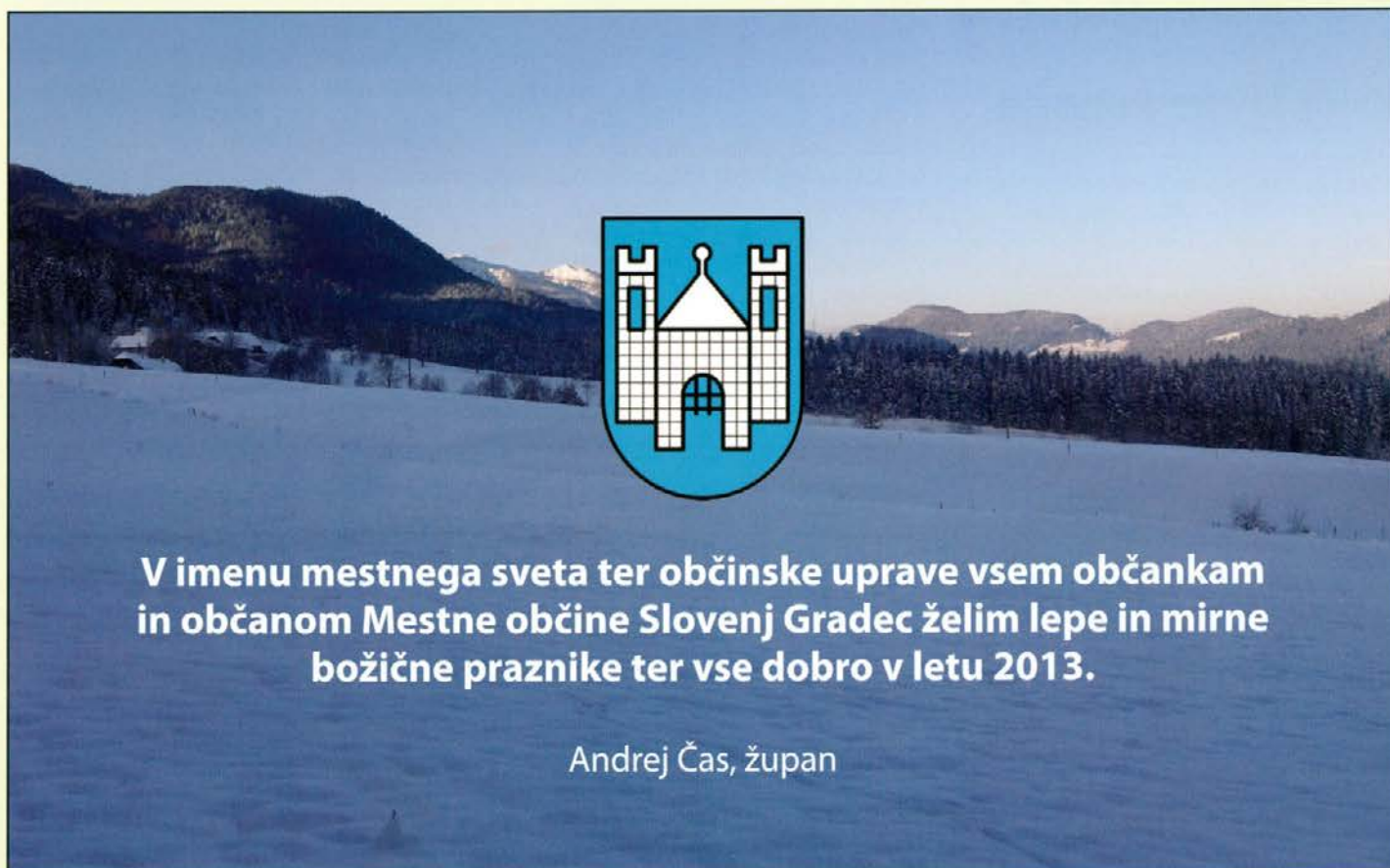


Skupinska fotografija na vrhu Triglava

življenje svoj rok trajanja, da je eno samo. Že spoznanje, da v kolikor ne poskrbimo same zase, ne bodo niti drugi za nas, je veliko vredno. Zato je treba živeti sleherni dan, ko nam je podarjeno polno

življenje, in se veseliti, da lahko kdaj ob pomoči drugih občutimo čudesa naše neokrnjene narave. Na koncu hvala organizatorjem in velika hvala vsem vodnikom ter gorski reševalni službi.

Naša in njihova pozitivna energija je spet zmagala. Nasvidenje prihodnje leto!



V imenu mestnega sveta ter občinske uprave vsem občankam in občanom Mestne občine Slovenj Gradec želim lepe in mirne božične praznike ter vse dobro v letu 2013.

Andrej Čas, župan

Zelene strani

Se sploh zavedamo svojega vpliva na okolje?

Peter Cesar, predsednik Turističnega društva Slovenj Gradec

Turistično društvo Slovenj Gradec je v torek, 13. novembra, v prostorih Knjižnice Ksaverja Meška organiziralo zanimivo okroglo mizo na temo varovanja našega okolja in zdravja z naslovom »Se sploh zavedamo svojega vpliva na okolje?«.

Za predstavitev teme smo povabili prof. dr. Lučko Kajfež Bogataj, klimatologinjo svetovnega slovesa, ki velja za slovensko »ambasadorko« raziskav s področja klimatskih sprememb. Je redna profesorica na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, predstojnica Centra za agrometeorologijo in članica



Klimatologinja dr. Lučka Kajfež Bogataj in Peter Cesar

Mednarodnega foruma za spremembe podnebja (IPCC) v Ženevi. Profesorica dr. Lučka Kajfež Bogataj je leta 2007 kot članica Mednarodnega foruma za podnebne spremembe skupaj z Al Gorom prejela Nobelovo nagrado za mir.

Čeprav smo se za predstavitev z zanimivo gostjo dogovorili že pred meseci, je bila tematika v luči nedavnih katastrofalnih poplav na Koroškem ravno v tem trenutku še prav posebej aktualna. Predavateljica nam je s številnimi zaskrbljujočimi podatki realno predstavila trenutno stanje in



Številni udeleženci zanimivega predavanja so bili nad predstavitvijo navdušeni.

pričakovane podnebne spremembe, ki bodo vplivale na kakovost našega življenja, predvsem pa na življenje bodočih generacij. V sto letih se je število ljudi povečalo za štirikrat, poraba žit za petkrat, poraba fosilnih goriv pa celo za petnajstkrat. Količina surovin, vzetih iz narave, ki poganjajo svetovno gospodarstvo, se je povečala za osemkrat. Zemlja je vstopila v novo obdobje, v katerem smo ljudje gonilna sila okoljskih sprememb na planetu. Žal pa se premalo zavedamo svojega vpliva in posledic, ki jih (ne)premišljeno ravnanje prinaša.



Pod zelenim klobukom

Krivolov na Pohorju

Izidor Cojzer, univ. dipl. inž. gozd., vodja LPN Pohorje, ZGS, OE Maribor

V lovišču s posebnim namenom Pohorje (LPN Pohorje) se že vrsto let srečujemo s pojavom nelegalnega lova na divjad. Število primerov se

skozi leta spreminja, a v zadnjih letih vztrajno narašča.

V letu 2010 smo imeli tako osem dokazanih primerov krivolova, v letu 2011 sedem in v letošnjem letu že devet primerov. To so primeri, ki jih odkrijemo na terenu, koliko pa je takšnih, ko ni za storilci nobenih sledi, lahko samo ugibamo. Zagotovo jih ni malo. Poseben problem t. i. krivolova predstavlja jesensko-zimski čas, ki sovpada z izdelavo suhomesnatih izdelkov in povečano porabo mesa v te namene. Krivolovci so v zadnjih letih vse bolj organizirani in opremljeni in posledično tudi bolj nevarni. O problemih redno

obveščamo pristojne policijske uprave, s katerimi tudi sicer dobro in uspešno sodelujemo pri preganjanju tovrstnih kaznivih dejanj.

Uspeh takšnega sodelovanja je tudi prijetje dveh skupin krivolovcev v noči med 24. in 25. 11. 2012, ko so policisti na območju revirja Klopni vrh uspešno obravnavali storilce in jim pobrali nelegalno posedovano orožje.

Problem seveda ni prisoten le v našem lovišču, pač pa po podatkih sosednjih lovišč, s katerimi upravljajo lovske družine, tudi na širšem območju Pohorja.



ZAVOD za GOZDOVE SLOVENIJE

Območna enota Slovenj Gradec

Ob koncu leta se v imenu sodelavcev iskreno zahvaljujem lastnikom gozdov, kolegom iz Gozdnega gospodarstva, kolegom iz drugih organizacijskih enot Zavoda za gozdove Slovenije, drugim poslovnim partnerjem, strokovni javnosti, predstavnikom lokalnih skupnosti, članom Sveta območne enote in vsem drugim za tvorno in plodno sodelovanje. Vsem, še posebej bralcem Viharnika, želim vesele božične praznike in srečno novo leto.

Spec. Milan Tretjak, univ. dipl. inž. gozd., vodja OE SG

Sonce zaide pa spet pride

Silvo Jaš



Jože: Na zdravjel

Na svojih številnih srečanjih ter pogovorih pogosto naletim na različne obraze ljudi, tudi malih, preprostih, iskrenih. Prav takšni po navadi naredijo na človeka še poseben vtis, sežejo ti nekako globlje v dušo. Eden takšnih je zagotovo Jože Jaš. Je poosebljena dobrot in v njegovi bližini je človeku še posebej prijetno in toplo. Prava mislinjska korenina! Pred kratkim je dopolnil devet desetletij. Nič čudnega torej, da je tako tesno, nerazdružljivo povezan z Mislinjo, z njeno preteklostjo in sedanjostjo, še posebej z ljudmi njegove generacije. Je pravi živi leksikon, kot nikoli prebrana knjiga, ki ji ni videti konca. Ob njegovem pripovedovanju besede ter spomini kar vrejo na dan in ure dolgo bi ga lahko poslušal. Pa ne zaman. Jože je namreč človek, ki ga je življenje še kako kalilo, butalo ob številne čeri in prepreke. Prav zategadelj je iz njega naredilo klenega in pokončnega moža, obogatene s številnimi preizkušnjami. V njegovi notranjosti pa se skriva toliko vsega lepega in dobrega. Sleherni trenutek se zna razdajati za druge, ob tem pa pokaže še obilico dobre volje in svojo značilno šegavost. Jože sodi v generacijo ljudi, ki jo je zajela

utrne misel na marsikateri dogodek, spomin na doživetja. Kdo ve, koliko tisoč metrov žice je raztegnil skupaj s pokojnim bratom Maksom in koliko drogrov je postavil. Električno omrežje se je urejalo po Mislinji, njeni bližnji in daljni okolici, vse do samotnih pohorskih kmetij. Dolga leta sta z bratom vzdrževala tudi ozkotirno gozdno železnico, ki je vodila v Mislinjski jarek, tja v osrčje Pohorja. Bila je edinstvena tovrstna prometnica v takratni srednji Evropi. Omenim naj še, da je Jože že mnogo let tudi gasilec, in sicer v tistem pravem,

najžlahtnejšem pomenu besede. Je hkrati najstarejši in častni član mislinjskih gasilcev. Nič čudnega torej, da po njegovih stopinjah hodita še sin in vnuk. Ob našem srečanju smo Jožetu za okrogli jubilej stisnili roko in zaželeli, da mu trdno zdravje še dolgo let služi skupaj z njegovo vedrino med dragimi. Kljub naglici in tempu našega življenja, med nami še kako potrebujemo ljudi njegovega kova. To so namreč še ljudje, ki jih dandanašnji pogosto tako mrzlično iščemo, pa po navadi tako redko najdemo ...



*NAPREJ MORAMO, ČE HOČEMO ALI NE,
IN BOLJE BOMO HODILI,
ČE BOMO GLEDALI NAPREJ
KAKOR, ČE SE BOMO NENEHNO OZIRALI NAZAJ.
(J. K. Jerome)*



VESELE PRAZNIKE IN SREČNO 2013!
županja Občine Dravograd s sodelavci

Ta veseli dan kulture v Knjižnici Dravograd

Milena J. Cigler



V družbi z umetnico Stanko Golob

Tretji december, dan rojstva dr. Franceta Prešerna, je tradicionalni praznik članov LKD Beseda Dravograd in Knjižnice Dravograd, ki ga praznujejo skupaj z učenci OŠ Neznanih talcev Dravograd in OŠ Šentjanž. Praznovanje so letos organizirali predsednik LKD Janez Jurič - Vančy, Jožica Heber in Knjižnica Dravograd.

Posebna gostja večera je bila Stanka Golob iz Grahovega ob Bači, to je blizu Tolminskega, Idrijskega področja oz. Posočja, ki se ukvarja s t. i. peskanjem risbe. V začetku je Živa zaigrala na kitaro in videli smo, da drobni prstki zelo spretno »dirigirajo« kitaro in da je deklica velik glasbeni talent, sicer pa obiskuje tudi Glasbeno šolo Ravne, podružnica Dravograd. Stara je dvanajst let. Slišali smo tudi poezijo mladih osnovnošolk. Stanka je na metodo peskanja risbe prišla naključno. V reki Soči je našla večji kamen, ki ga je hotela ohraniti v spominu, zato ga je nalepila na bel papir. Toda snežno bela podlaga ji ni ugajala, šla je še enkrat k reki, in nabrala drobnega peska enake barve. Tako je

novi podlago prelepila z lepilom, jo posula s peskom in efekt je bil presenetljiv. Tehnika jo je tako navdušila, da ji je spremenila življenje. Od takrat so se njeni prosti dnevi in dopusti spremenili v »izlete po pesek ali za pesek«, saj je v Trbonjah odkrila čudovite barve rdečega in ob Soči zelenega ... različne barve od pokrajine do pokrajine. Tako sta z možem, ki ji je v veliko oporo, prevozila vso Slovenijo. A Stanki to še ni bilo dovolj; vpisala se je v šolo za likovno umetnost in diplomirala prav s tega področja: peskane slike ali slike iz peska. Piše tudi pesmice, ampak te so bolj žalostne, glavni motiv je praznjenje hribovskega prostora na Tolminskem oz. v Baški grapi.

Iz LKD Beseda so se predstavili: Janez Jurič, Marija Vojinovič, Mojca Cehner, Martina Cigler, Zinka Mori, Milena Cigler in Jožica Heber. Program je zelo spretno in inovativno povezoval Boštjan Jurič, Živa je še nekajkrat zaigrala, Stanka pa je še po zaključku in med pokušino dobrot bila na razpolago za vprašanja. Res lep večer, vreden svojega naslova!



**AMBULANTA ZA MEDICINO
DELA PROMETA IN ŠPORTA**

STARI TRG 7
2380 SLOVENJ GRADEC
Kontakti: 02/88-29-224
www.mcjezernik.si
info@mcjezernik.si

Kakor utrinki izginjajo leta v večnosti časa ...
Iskreno Vam želimo vesel božič in da bi Vaš
utrinek z letnico 2013 zaznamovali zdravje,
sreča, mir ter številni uspehi.

Medicinski center Jezernik

DEJAVNOST AMBULANTE MEDECINE DELA PROMETA IN ŠPORTA

- **PREVENTIVNI PREGLEDI DELAVCEV** (delavci, kmetje, študentje, gasilci, ...)
 - predhodni preventivni zdravstveni pregledi delavcev
 - usmerjeni obdobjni preventivni zdravstveni pregledi
 - menedžerski pregledi
- **PREGLEDI VOZNIKOV MOTORNIH VOZIL**
 - pregledi voznikov prve skupine (A, A1, A2, AM, B, B1, BE, F, G kategorije)
 - pregledi voznikov druge skupine (C, CE, C1, C1E, DE, D1, D, D1E kategorije)
 - kontrolni pregledi voznikov
- **SODELOVANJE PRI IZDELAVI IZJAVE O VARNOSTI Z OCENO TVEGANJA**
- **ANALIZA TVEGANJA IN ZDRAVSTVENA OCENA DELOVNIH MEST**
- **PREVENTIVNI PREGLEDI ŠPORTNIKOV**
- **PREGLEDI ZA POSEST IN NOŠENJE OROŽJA**
- **EKSPERTIZNE OCENE DELAZMOŽNOSTI**
- **ZDRAVSTVENO VZGOJNO DELO**
 - promocija zdravja
 - izobraževanje prve pomoči
 - ergonomija dela
- **ZDRAVSTVENO SVETOVANJE**
- **PREVENTIVNA CEPLJENJA**
 - gripa
 - klopni meningitis

Poezija lepote

Mateja Rihter

V Katoliškem domu prosvete Sodalitas Tinje na avstrijskem Koroškem je Maria Martha Alegria de Valladares Lanza iz Rima razstavila svoje slike pod naslovom »Poezija lepote«.

Na prijetnem odprtju je po glasbenem uvodu spregovoril rektor Jože Kopeinig, ki je pozdravil številne zbrane in podal lepe misli. Slikarko je predstavil kaplan z Raven na Koroškem Sebastijan Valentan, ki jo pozna že vrsto let. Povedal je, da osrednja gostja ni samo slikarka, ampak tudi pesnica. Rodila se je na jugu Hondurasa, sedaj živi in ustvarja v Rimu, njen soprog je honduraški veleposlanik pri Svetem sedežu v Vatikanu in tamkajšnji dekan diplomatskega zbora ter veleposlanik pri Malteškem viteškem redu. Maria Martha Alegria de Valladares Lanza je s svojimi slikami opremila tudi obe Valentanovi pesniški zbirki: Božje vedute in Rojstvo vstajenja, iz katerih je



bilo prebranih nekaj pesmi. Celostni kulturni večer glasbe, besede in slike je zaokrožil rektor doma Jože Kopeinig z razlago novih motivov v kapeli, ki so delo patra Marka Ivana Rupnika in njegovih

sodelavcev s Centra Alleti, kaplan Valentan pa je za gostjo iz Rima pripravil krajši slikovni film z glasbo kot zahvalo za njeno gostoljubnost in prijazno sodelovanje.



OBČINA RAVNE NA KOROŠKEM

Stopimo v novo leto z optimizmom.

Naj v teh prazničnih dneh naše želje in hotenja dozorijo v dobro vseh, naj sežejo do naših bližnjih, sodelavcev, sosedov in vseh tistih, ki delijo dobre misli z nami.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČO V LETU 2013!

Župan
mag. Tomaž Rožen



Drage občanke in občani!

Mir in notranja uglašenost naj nas spremljata v teh božičnih praznikih. V prihajajočem novem letu pa naj nam uspe ujeti čim več idej in ciljev v mozaik sreče, zdravja in zadovoljstva.

Županja Občine Črna na Koroškem
mag. Romana Lesjak s sodelavci

V pričakovanju božiča

Ivan Rus

Pravkar se je na pobeljena polja znova spustil sneg. Debeli gosti kosmiči so padali, kot bi nekdo prerezal veliko vrečo s puhom. Nebo je bilo prekrito s temno nepredirno meglo. V daljavi so se kazali obrisi tovarniškega dimnika, na katerem je z velikimi črkami pisalo RAVNE. Vse naokrog je bilo mirno, nobenega glasu, nič hrupa, le v bližini je žuborela reka Meža. Na drugi strani sta potekali cesta in železnica. Večirilo se je že, zato sem priganjal brata Francija, naj končno vendarle poišče kakšno škaflo, v katero bova dala oglje in nanj naložila žegan les. Družinam v soseščini sva hotela voščiti vesel božič in srečno novo leto. Ta običaj sva obhajala že večkrat, pri tem pa tudi nekaj malega zaslužila.

Franciju je uspelo najti škaflo, v kateri je bilo prej nekakšno barvilo. Z žebljem je na več mestih preluknjal dno in čez obe strani napeljal bakreno žico. Naprava je bila tako nared. Mama je iz kuhinjskega štedilnika zbezala nekaj žerjavice v škaflo, jaz pa sem naložil nekaj paličic suhe ive. Prijetno je zadišalo po prostoru. Polastil se me je neki notranji mir. Ne vem, ali so to občutili tudi drugi. Mama je



v lonček nalila žegnane vode, na vrtu pa sem izpod snega utrgal vejico pušpana. S tem kadihom sva z bratom obšla gospodarsko poslopje in stopila tudi v klet, kjer so bile svinje. Od tu sva nadaljevala pot do sosedov. Bili so naju zelo veseli, saj so drugi otroci že davno opustili to navado. Franci je bil zelo zgovoren fantič in je vsakemu posebej lepo voščil vesel božič in srečno novo leto.

Hotela sva obiti čim več hiš, saj so nama povsod stisnili nekaj drobiža. Pri neki hiši blizu mesarije Lečnik pa sva fantiča doživela neprijetno presenečenje. Starejša gospa naju je povabila v kuhinjo, da bi malo pokadila in poškopila z žegnano vodo. Tedaj pa stopi pred naju njen sin in nama zabiča z osornim glasom: »Če se mi pri priči ne pobereta izpred oči, vaju lastnoročno vržem čez prag!« Močno prestrašena sva jo ucvrla po stopnicah. Pozneje sva izvedela, da je bil možakar zagrizen in zadržan komunist. Ta dogodek naju ni spravil v slabo voljo in sva še naprej opravljala svoj posel. Namenila sva se v stanovanjski blok, ki so mu domačini pravili *fimferhaus*. To ime se je prijelo zato, ker je v zgradbi stanovalo pet družin. Tu so bili ljudje najbolj radodarni, nihče naju ni podil. Dar, ki sva ga prejela, je presegal zgolj kovinski drobiž. Ob pogledu na darilo se nama je kar samo smejala. Videlo se je, da so naju bili stanovalci bloka veseli. Ni jim bilo žal denarja, saj so vedeli, da ga z bratom ne bova tako lahko spustila iz rok. Več kot petdeset let je od tega, ko sva s Francijem hodila od hiše do hiše in želela ljudem vesel božič in srečno novo leto. Vem, da sva marsikateremu starejšemu paru pripravila nekaj svetlih trenutkov in jim pričarala nasmeh na ustnice. Francija že dolgo ni med nami, živi pa v mojem spominu. Večkrat se spomnim nanj in na tisti mrzli zimski večer pred božičem. Zelo ga pogrešam.

Želimo vam, da v letu, ki prihaja, izkoristite vse tiste prave trenutke tako v vašem osebnem kot v poslovnem življenju.

Srečno, zdravo in zadovoljno leto 2013!



Študijski krožki

Katarina Žagar

Študijski krožki v okviru Podjetniškega centra Slovenj Gradec

V letu 2012 smo v Podjetniškem centru Slovenj Gradec izvedli tri študijske krožke, v katere je bilo vključenih 27 občanov in občanov. V okviru študijskega krožka *Spominek mojega kraja* smo se posvečali tematiki identitete naše občine in oblikovanju izvirnih, estetskih in uporabnih rokodelskih izdelkov, ki so lahko naši turistični spominki. Udeleženske, ki so krožek obiskovale že v lanskem letu, so ugotavljale, da je ena od najpomembnejših identitet naziv *mesto – glasnik miru*, zato so za simbol izbrale golobčka, ki so ga upodobile na trajnih nakupovalnih vrečkah in družabni igri miru. Razvite izdelke si lahko ogledate in kupite v turistični pisarni in v Rokodelskem centru Koroške v 3. nadstropju PTC Katica. Pri izvedbi lesene družabne igre miru so nam pomagali dijaki Srednje šole Slovenj Gradec in Muta, lesarske usmeritve, za kar se jim zahvaljujemo.

V študijskem krožku *Običaji v božično-novoletnem času nekoč in danes* so se zbrale članice oblikovalske skupine Društva upokojencev Slovenj Gradec. Tema, ki so si jo izbrale za raziskovanje, je zanimiva in aktualna, saj se običaji v božično-novoletnem času spreminjajo; marsikaj, kar je skoraj odšlo v pozabo, danes ponovno obujamo. Običaje in navade, ki se jih članice krožka spominjajo iz mladosti, pa tudi tiste, ki jih ohranjajo še danes, so zbrale in zapisale s pomočjo literarne sekcije Društva upokojencev Slovenj Gradec. Njihovemu povabilu se je prijazno odzvala Brigita Rajšter, direktorica Koroškega pokrajinskega muzeja, ki je predstavila umestitev božično-novoletnih praznikov v praznični letni cikel, spreminjanje praznovanja ter šeg in navad skozi čas in

simboliko adventa. Za vsako praznovanje, še posebej pa za obdobje adventa, so značilni posebni izdelki, s katerimi obeležujemo tisti čas, zato so udeleženske iz gline in drugih naravnih materialov izdelale jaslice, adventne venčke, obeske za jelko, lučke, zvončke, kropilnike, prte ipd., ki jih bodo v decembru razstavile v cerkvi sv. Duha v Slovenj Gradcu.

Oba študijska krožka sta dosežene rezultate predstavila na stojnici ob Dnevu ljubiteljske kulture, ki je potekal v okviru občinskega praznika Mestne občine Slovenj Gradec.

V tretjem študijskem krožku smo se zbrale navdušenke zdrave prehrane. Ljudje namreč postajamo glede prehrane vedno bolj osveščeni. Širi se spoznanje, da smo za svoje zdravje odgovorni predvsem sami, da sta naše zdravje in splošno počutje odvisna predvsem od tega, kaj s hrano vnašamo v telo. V okviru krožka smo se naučile in izmenjale izkušnje in znanja priprave ozimnice in spravila zelišč, priprave zelenjavnih sokov in *smoothiejev*, uporabe superživil v vsakdanji prehrani, se udeležile predavanja Sanje Lončar o sveži hrani v zimskem času ter na koncu organizirale predavanje o superživilih kot popolni hrani s Savino Atai. Izdale smo tudi informativno zloženko (dostopna na spletni strani www.podjetniskicenter-sg.si), s katero želimo del pridobljenega znanja deliti z vami in vas povabiti, da se nam pridružite prihodnje leto. Izvedbo študijskih krožkov sta sofinancirala Ministrstva za šolstvo, kulturo, znanost in šport in Mestna občina Slovenj Gradec.

Če tudi vas mika spoznati kaj novega, pridobiti nova znanja, veščine in spretnosti v sproščenem, zabavnem druženju s podobno mislečimi, se nam pridružite v študijskih krožkih, ki jih bomo v Podjetniškem centru Slovenj Gradec izvajali prihodnje leto. Za dodatne informacije nas lahko obiščete v 3. nadstropju PTC Katica ali pokličete po telefonu: 02 88 42 927

Ozara

Irma Marija Zajc

Beseda ozara pomeni travnat svet na koncu njive, kjer se pri oranju obrača plug. Tako v prenesenem pomenu ozara vzbuja asociacije na vračanje v skupnost, počitek, sprostitve, kontinuirano delovanje, vztrajnost ...

Ozara pomeni tudi nacionalno združenje za kakovost življenja, ki je nastalo predvsem iz potrebe po organiziranih izvenbolnišničnih dejavnosti za ljudi s težavami v duševnem zdravju.

Ozara se nahaja tudi v Slovenj Gradcu. Prav v Ozari sem našla novo službo kot mentorica.

Letos proti koncu februarja sem vzpostavila prvi stik. Rahlo vznemirjena in z vprašanjem, ali sem dovolj sposobna za morebitno delovno mesto, sem potrkala na vrata Ozare. Dnevni prostor, kjer so me pričakali uporabniki, je izžareval toploto in življenje. Stene so okrašene s slikami, največ z motivi rožic. Lepo. Prostor me je takoj spomnil na apartma, saj sem zagledala lično kuhinjo in jedilni kot.

S komunikacijo nisem imela nobenih problemov, saj smo začeli takoj klepetati. Seveda jih je zanimalo vse o meni, o mojih dejavnostih, bivši službi in predvsem so me hoteli spoznati na emocionalni ravni. Imela sem občutek, da žarim, predvsem pa sem takoj vedela, da bi bila sposobna opravljati službo kot mentorica. Doma sem si rekla: »Če je Bog na svetu, bom to službo dobila.« Res je, vodja Ozare mi je čez dva dni sporočila, da sem sprejeta. Življenje se mi je spremenilo. Pričela sem ga še dodatno ceniti, ne obremenjujem se več z nepomembnimi zadevami. Ne kompliciram. Učim se na vseh področjih; kot mentorica, zaveznica, kot človek, ki zna prisluhniti in tolažiti. Vem, da mi uspeva.

Leto se počasi končuje, prav tako sedanja služba. Za vse moje koristno porabljene ure na Ozari se zahvaljujem vsem, ki so mi to omogočili. Včasih se zamislim in spomnim, da sem si neke v podzavesti vedno želela delati v takšni ustanovi, kot je Ozara, saj sem vedela, da bom nekako komu pomagala. Res je, želja se mi je izpolnila, in kaj je lahko še lepšega v tem današnjem, krutem svetu!?



Gremo skupaj v novo leto!

O Naši Gori

Dr. Ivan Lah

 Gorazd Milinšek

Knjiga Naša gora, ki so jo družno pripravili marljivi ustvarjalci z vznožja in pobočja okoliških krajev Uršlje gore, je prav zanimivo branje za vsakogar, ki je 'okusil kruh njenih grud'. Človeka prav zamika, da bi njeno vsebino popestril še s kakšno drobceno bajko, ki bi se sicer utegnila pogrezniti v pozabo. Poskusimo in jih preberimo nekaj v naslednjih številkah Viharnika!

Mlade junčke je 'strašilo'

Resničen, vendar zagoneten dogodek se je nekoč zgodil takole:

Kmet Breznik (rojen 1901) s Sel blizu sv. Roka je privajal jarmu svoja mlada junčka, da bo čez kakšno leto imel zopet močne vole, kakršne je bil stare pravkar prodal. Za vajo je vlačil vejevje iz gozda, kar je bilo hkrati tudi koristno opravilo za pripravo stelje. Vlečeno vejevje je po tleh šumelo, kar je voliče priganjalo naprej; hitreje ko je vleka šla, bolj je za junčki šumelo, hitreje so stopili navzgor proti domu.

Nenadoma pa sta junčka obstala kot vkopana. Z dvignjenima glavama in ušesi naprej sta pozorno, nepremično strmela



naravnost proti vrhu Gore. Breznik začuden pogleduje proti Gori, v zrak nad njo, okrog in okrog, a ničesar posebnega ne opazi. Dan je razmeroma miren, vreme lepo. Skuša voliča potegniti naprej, priganjati, a mladi živalci sta tik pred tem, da zbežljata, kdo ve, kam na varnejši kraj. Breznik še opazuje, voliča nepremično strmita. Tudi njega se je neugodje že malce prijelo, kajti glede strahov pri sebi ni bil povsem gotov: so ali niso?

Tako je vprega nekaj časa zastala, nakar so junčki pričeli mirneje pogledovati po travi ob poti, iz česar je gospodar spoznal, da je nevarnost minila – kar koli je že tam na Gori bilo.

Naslednje dni pa se je razvedelo, da je

graditeljem televizijskega stolpa na vrhu Gore železje omahnilo in se razletelo navzdol po pečevju. Breznik se je pozanimal za točnejši čas te graditeljske nezgode in ugotovil, da je bilo prav takrat, ko so se junčki prestrašili.

Od vrha Gore do junčkov je bila zračna oddaljenost vsaj 6 kilometrov. Jeklenega žvenketa po pečevju ni človek niti slišal niti videl, a goveja čutila so očitno drugačna, saj so junčki močno zaznali, da se tam gori dogaja nekaj nenavadnega.

Dogodek je iz časa leto dve pred 1964, ko so gradili televizijski stolp. Nemara je v kakšnem gradbenem dnevniku tista gradbena nezgoda podrobneje opisana ...

Menedžerka in »Hrček, d. o. o.«

Milena J. Cigler

Oni dan jo Mateja primaha kar po bližnjici k najini hišici, kar pomeni (steza gre nad našo parcelo), da od zgoraj lahko prouči, kaj je novega. In res: z Martino ravno končujeva stranišče – hiško za znameniti »WC na štrbunk«. »Zakaj pa to?« naju zaprepadeno vpraša. »Nimava več denarja za komunalne stroške in zato bova ustanovili privatno komunalno podjetje. »Hrček, d. o. o.« je dodala Martina. »Tako se bo imenovalo!« »Kaj pa še!« je zažvižgala Mateja! »Kaj pa bosta še počeli v njem?« »A v stranišču ali v podjetju?« sem se pošalila. »Jaz tako ali tako že zbiram vse mogoče produkte, zdaj bom to, kar pripeljem, pač pričela ločevati in predelovati!« sem ji razložila. Ni in ni ji šlo v glavo, zato sem jo peljala v hišo in ji načrt delovanja podjetja še narisala.

Na mizo sem položila polo papirja 1 x 1 m in vanj vrisala hišo, hlev, vikend, senik, garažo, kozolec in še eno garažo. »Zakaj toliko 'bajt' brez haska? Nečemu bodo morale služiti!« sem rekla. »In čemu bodo služile?« je ideja vedno bolj razvnela njeno radovednost.

»Takole sem si zamislila: imam dva psa. Eden je potomec haskija, zato bo vlekel sani, pomagal mu bo pa še drugi. In kaj boš prevažala?« še je vedno vrtala Mateja s svojimi vprašanji. »Kar bom pač dobila. Sicer bom pa naredila tudi družbeno koristno delo, saj bom zaposlila tri študentke absolventke, ki ne dobijo dela.« »A res, kaj pa bodo delale?« je bila radovedna moja menedžerka, seveda jo je najbolj zanimala finančna plat teh bodočih poslov.

»Zaposlila bom agronomko, biologinjo in kemičarko! Absolventka biologije bo ločevala odpadke oz. smeti, ker jih ne bomo več vozili na skupno odlagališče, to je predrag hec.

Kaj bo delala iz različnih ločenih smeti, bomo še videli, ker zdaj pripravljala elaborat. Da bodo zelo zanimivi izdelki, mi je namignila!« »In kemičarka?« je

naprej vrtala Mateja z vprašanji.

»Kemičarka bo dobila zaposlitev v naši kurilnici in garaži. Da ne bo treba več kupovati dragega kuriva (olje, plin ipd.) bo nabavila slona, saj je v hlevu prostor še za njega. Nato bo zbirala slonje fige in kozje frnikole, ki se jih tudi nabere ogromna količina, in jih na zraku sušila v sušilnici in kurila z njimi.« »Ampak slon veliko je!« je bila modra Mateja. »Tudi tu smo iznašli način, ki nas ne bo veliko stal!« »Ko sem v Mariboru študirala,« se je oglasila Martina, ki je v bistvu tretja študentka absolventka, ki jo bom zaposlila, »sem spoznala študentko Jeanette s Slonokoščene obale, katere starši imajo plantažo banan. Rekla je, da kdor bi se z njo poročil, bi bil takoj minister v vladi, ker je njen papa nekaj višjega.«

»No, in kaj bo ta Jeanette prispevala k temu projektu?« »Ona bo zrihtala slonjega mladiča.«

»Mi ji bomo poiskali ženina, da bo potem, ko se vrne v Afriko, ministrica, ona nam bo pa pet let dobavljala banane za slona in koze.« Mateja se je valjala po tleh od smeha; je rekla, da zato, ker si

zamišlja, kako bo slon pospravil petdeset kil banan naenkrat. Vse smo se smejale, ampak jaz sem bila tako prevzeta od teh projektov, da sem nadaljevala: »No, vidiš, to bo še dodatno gorivo, ki ga bomo lahko prodajale tudi drugim, ki jih zebe.« Vtem ko smo razglabljale, je prišla biologinja z mapo pod pazduho in na moje vprašanje, ali je končala, pritrdila. Vprašala sem jo, kaj misli proizvajati. »Najprej (ker imate toliko prostorov) bomo v eni izmed garaž uredili galerijo!« »Kaj pa boš razstavljala?« sem bila radovedna. Vse, kar bom našla v smeteh: stare ure, stare žeblice, stare dežnike, stare zvonce, stare škarje itn. Nadalje: ker je veliko gradbenega odsluženega materiala, bom to garažo razširila in podaljšala in uredila salon za masažo z džakuzijem!« »Si nora, kdo pa se bo hodil sem, v planino, masirat? Ta masaža bo drugačna od klasične. Ko bodo študentke proste, bo vedno ena masirala, ena pa pacientu brala pravljice iz otroških knjig.«

»In koga bo to veselilo?« je zanimalo Matejo. Na primer naše poslance v parlamentu, ker jim pravljič niso brali kot otrokom in imajo praznino v duhovnem razvoju.« Ja, gospa Jungova, se je zasmejala Martina, v parlament bomo pa dali njihove otroke, ker so bolj zreli kot starši!« »In ne bodo plonkali drug od drugega,« se je zasmejala Mateja. »Na finančno plat smo pa čisto pozabile!« se je spet razhudila Mateja!« »To je pa tvoja naloga za drugič!« sem ji naročila.

Zanimivi zgodbi

Zlatko Škrubej

Če poznaš veliko ljudi, poznaš tudi cel kup njihovih zgodb iz vsakdanjega življenja in nekatere so prav smešne. Ker poznam tudi cel kup kmetov, bom eno od dveh zgodb napisal o prijatelju višinskem kmetu. Kmet s planine je imel svinjo, njegov prijatelj kmet v dolini pa je imel merjasca. Tako je kmet s planine nekega dne naložil svinjo v samokolnico in jo odpeljal k prijatelju in njegovemu merjascu. S težavo jo je spravil v dolino in jo potem zaprl k merjascu v ogrado, s prijateljem pa sta odšla na pijačo. Čez eno uro sta se vrnila in višinski kmet je

svinjo spet naložil v samokolnico. Prijatelj mu je rekel: »Jutri pojdi in poglej, kaj bo delala svinja. Če bo smukala deteljo, jo boš moral še enkrat pripeljati, če pa se bo valjala po blatu, pa pomeni, da je vse v redu in bo imela od osem do deset mladičev.« Z muko jo je odpeljal nazaj na planino in naslednji dan razočaran ugotovil, da svinja smuka deteljo. Spet jo je naložil v samokolnico in jo odpeljal v dolino. Naslednji dan je spet ugotovil, da smuka deteljo in tako je celotni postopek ponavljal ves teden, svinja pa se ni hotela valjati po blatu. Po tednu dni je bil že na smrt utrujen in je ženo prosil, naj gre ona pogledat. Žena se je kmalu vrnila in povedala: »Danes pa ne muli detelje.« Mož: »Končno!« »Ti povem, kaj dela?« vpraša žena. »Valja se po blatu!« veselo zaključi kmet. »Ne, sedi v samokolnici in te čaka,« dobi odgovor.

Druga zgodba je malo krajša, a je po svoje tudi zanimiva. Srečal sem prijatelja, ki je bil izredno slabe volje. Ker sem bil radoveden, kaj se mu je zgodilo, sem ga vprašal: »Kaj pa je s tabo, da si tako 'židane' volje!« »Kaj ne bi bil, počila mi je nova guma na

avtomobilu,« je odgovoril. »Kako počila?« sem bil radoveden. »Povozil sem steklenico,« je potožil. »Kaj je nisi videl?« sem vprašal. »Ne. Človek jo je imel v žepu,« je ves jezen dodal.

Nesporazum

A. Lešnik

Mladenka Korošica je po letu 1950 prišla v Maribor kot vajenka za trgovsko pomočnico. Vajenci so imeli takrat še zadolžitve čiščenja in kurjenja peči, ker seveda ni bilo centralnega ogrevanja. Nekega dne, ko za kurjenje ni bila na vrsti ona, je bilo nekaj narobe s kurjavo. Poslovodja jo ošteva, ona pa se brani: »Saj nisem jaz kurva, Micika je kurva!« Poslovodja, ki ni poznal koroškega narečja, je ob tem nerodno mencial in jo opozoril, da ne more tako grdo govoriti o svoji kolegici. Seveda je poslovodja besedo "kurva" razumel čisto v drugem pomenu, Korošici pa vedo, da je mladenka hotela povedati samo to, da tisti dan zakurila Micika ...



Vsem svojim kupcem, poslovnim partnerjem in bralcem Viharnika želimo miren božič in vse dobro v prihajajočem letu!

Zlatko Škrubej

Za šalo ali zares?

NEUMNO VPRAŠANJE

Lojze vpraša prijatelja: Ali Slovenci sploh vemo, v kakšni državi živimo?

- Hm, neumno vprašanje.
- Zakaj?
- To sploh ni več država!

NIKOLI SE NE VE

Pijančka modrujeta, pa reče eden: Pravijo, da bomo letos pili kakovostno vino.

Drugi s kislim obrazom odvrne: Če se ne bo vmešala politika!

HUDA PRIHODNOST

Pogovarjata se upokojenca, pa potoži eden: Za nas upokojenca so vedno slabši časi. Veš, česa se najbolj bojim?

- Česa?
- Da nas ne bodo uvrstili v kategorijo ostali odpadki.

NA ŽALOST

Tone reče prijatelju: Že dolgo je ugotovljeno, da smo vsi Slovenci sužnji strahu.

- Res je, a nekaj je še bolj žalostnega, doda drugi.
- Kaj?
- Da nas strašijo strahopetci ...

POMEMBNA FAZA

Prijatelja politizirata, pa reče eden: Recesija pri nas postaja najbolj pomembna faza.

- Faza?
- Da, faza našega razvoja ...

ČAKALNA DOBA

Mama svari hčerko: Ljubica moja, za kontracepcijske tablete si še premlada. S tem boš morala še malo počakati. Hčerka se ne strinja: Mami, kaj pa če v tej čakalni dobi ne bom imela toliko sreče, kot sem jo imela minulo leto?

TAKO PAČ JE

Martina obiše brat, ki živi v Makedoniji. Vpraša ga: Kako kaj na sončni stran Alp?

Martin razočarano odvrne: Slovenci živimo čedalje bolj v senci ...

SUM

Uroš vpraša atija: Ati, zakaj se Zemlja vrti?

Ati se zresni: Sinko, povej po pravici, si se kaj dotaknil moje steklenice žganice v kabinetu?

NEVERJETNO

Konja se pogovarjata v živalskem vrtu: Neverjetno!

- Kaj? zanima drugega.
- Ura je že tri popoldne, soseda zebra pa ima še vedno pižamo na sebi.

MANJ LAŽI

Mama resno ogovori hčerko: Hčerka moja, od danes naprej bos morala malo manj lagati.

Hči spokorjeno: Prav, mami. Od včeraj naprej sem malo manj devica.

SE MOTI?

Prijatelja se pogovarjata po predsedniških volitvah: Kaj si misliš o volitvah, ki so za nami?

- Kaj si mislim?
- Da.
- Da je trnova pot Slovenije vedno bolj široka in neskončna.

BOLJ TEŽKO

Oče vpraša sinčka: Si še vedno želiš postati nogometaš?

- Hm, vedno bolj težko, odvrne.
- Zakaj?
- Slišal sem, da se je treba po vsaki tekmi stuširati.

POUČEN ODGOVOR

Mihec vpraša atija: Ati, zakaj psom jezik nenehno visi iz gobca?

Ati poučno: Hm, mogoče imajo premajhen gobec.

BOLJ USPEŠNI

Jure bere časopis in reče ženi: V ZDA prodajamo državne obveznice.

Žena jezno: Več uspeha bi imeli, če bi prodajali kranjske klobase!

GOLJUFI

Reveža se pogovarjata: V parlamentu sedijo tudi goljufi!

- Res? Kaj pa delajo tam? zanima drugega.
- Svoje izkušnje delijo z drugimi.

DOBRO VPRAŠANJE

Upokojenca se pogovarjata, pa reče eden: Kaj si misliš o naši politiki?

Drugi jezno odvrne: Nič dobrega. Sprašujem se le, zakaj jih plačujemo za njihove laži?

PLANI

Prijatelja politizirata, pa reče eden: Če vladi ne uspe plan A, bo veljal plan B.

- Ha, ha, ha, ha, ha, ha! se nasmeji drugi.
- Ja, kaj je pa tu tako smešnega? zanima prijatelja.
- Državljeni smo tako in tako že v planu Ž.

TUDI RES

Jože reče sosedu: Pa smo ga imeli, indijansko poletje.

Sosed nadaljuje: Pa kaj? Saj tudi živimo kot Indijanci.

Odprodaja srebra

Bernarda Dretnik,
samostojna premoženjska svetovalka

Industrijska proizvodnja je redni povpraševalec po srebru prav zaradi njegovih edinstvenih značilnosti, medtem ko povpraševanje po naložbenem srebru (kovanci in palice) raste vse od leta 2003. Ker je srebro industrijska kovina, je podvrženo tudi davku. Da bi se pri nakupu srebra izognili 20 % DDV-ju, ga pogosto kupujejo preko spleta oz. neposredno od fizičnih oseb. Cena je ugodnejša kot pri uradnih trgovcih.

Kako pa je s tem, če srebro kupuješ po takšni poti? Tu se pri posamezniku največkrat zastavijo vprašanja. Ali sem lahko ponovno obdavčen? Kako ga lahko prodam, ko se bo začela množična odprodaja? Kdo ga bo lahko odkupil? Ali moram zato kupiti palice manjše mase? Ali bodo pooblaščen trgovci zainteresirani za odkup ali pa lahko odkupujejo po mnogo nižjih cenah od borzne? Kje bom dobil informacijo, kdaj pravočasno prodati? Glede plačila davka bo vse odvisno od posameznih držav, katero skrajnost bodo izbrale pri uvedbi zakonodaje, ki bi utegnila spremeniti to področje. Države lahko uvedejo zelo visoke davke ob prodaji pri uradnih trgovcih, kar pa bi pomenilo, da bi istočasno ustvarile črni trg, ki bi državno gospodarstvo še dodatno pahnil v depresijo. Na črnem trgu pa, vemo, se cene gibljejo precej višje, kot na uradnem, zato je skrb zato povsem odveč. Verjamemo in hkrati upamo, da je zgodovina države izučila, da tovrstna represija ne prinaša nič pozitivnega in na dolgi rok škoduje vsem, tako državnemu aparatu kot ljudem.

Znano nam je že, da so visoke cene posledica velikega povpraševanja. Veliko povpraševanje pomeni zelo visoko likvidnost, kar pomeni, da boste srebro brez problema lahko prodali tretji osebi ali posredno ali neposredno industriji, ki ga bo nujno potrebovala. V prihodnosti pričakujemo, da bomo pričali velikemu pomanjkanju fizičnega srebra na svetovnih trgih, kar bo uradne trgovce prisililo v dosti višje odkupne cene, tako da s tega vidika nismo zaskrbljeni. Morda se bo zgodilo, da plemenitih kovin ne bo treba prodati, temveč jih boste potrošili, kot se rad izrazi James Turk iz fundacije Gold Money.

Mednarodni bankirji bodo najverjetneje poskušali ustvariti sistem, kjer boste svoje plemenite kovine preprosto naložili na svoj račun in z njimi prosto razpolagali. Res je, da bodo centralne banke spet pridobile dodatni nadzor nad fizično kovino, vendar v kolikor v mednarodni skupnosti pride do sprejetja novega finančnega standarda, bo to sprožilo novo kreditno ekspanzijo in hitro gospodarsko rast, kar pomeni, da bo čas za preusmeritev naložb iz plemenitih kovin v druge gospodarske sektorje.

In ravno informacija za preusmeritev naložb je izjemno pomembna; torej kdaj pravočasno prodati! Zaradi takšnih predvidenih scenarijev priporočam, da niste sami na trgu, da imate pred nakupom svetovalca, ki na podlagi vaših želja, ciljev in zmožnosti naredi predlog individualnega finančnega načrta. Prav tako vas med časom varčevanja informira tako o spremembah na trgu plemenitih

kovin kot tudi dogajanja na celotnem finančnem trgu. Kar pa je najbolj pomembno, je, da boste imeli pravočasno in za vas najugodnejšo odprodajo!

Pa še en zelo koristen nasvet. Kupujte takrat, ko je ves svet proti, in prodajte takrat, ko ves svet kupuje. Ko vam bodo na vrata trkali prodajalci in prodajali srebro in zlato, ko bo po televiziji kup oglasov o nakupu zlata, srebra in boste v lokalni gostilni poslušali debate le o tem, takrat bo cena najverjetneje v balonu. Marsikdo že zdaj govori, ampak le o balonu, malo pa jih dejansko poseduje plemenite kovine.

*Bližajo se prazniki in novo leto ...
V novem letu vse najboljše in da bi kljub slabšim gospodarskim razmeram ohranili tiste vrednote, ki pomenijo smisel življenja – radost, spoštovanje, razumevanje in pomoč tistim, ki jo potrebujejo.*



Koprivenčani

Marko Kumer

Letošnje leto je bilo prestopno. Vsakemu izmed nas se je zgodilo marsikaj, prav tako tudi Koprivcem, ki se skorajda več ne omenjamo. Sliši se le še to, da je vsako prvo nedeljo v mesecu sv. maša pri sv. Ani in da je vse vernike, stoječa na pragu, pozdravila prijazna Jelenova Mimica. Tudi njo smo Zgornjekoprivenčani 1. novembra izgubili. Le stežka zadržujemo solze ob tej izgubi. Zavedam se prihodnosti v Koprivni in se sprašujem, če se je zavedajo tisti tam v Ljubljani, ki pred nas postavijo marsikatero oviro, da se vas ne more razvijati. Že sedem let si postavljam vprašanje, zakaj ne dobim dovoljenja za razširitev kmetijskih površin. Vse bolj je odgovor podoben nekakšnemu čiščenju kmeta s podeželja. Kmetje iz Koprivne in Tople so bili močni in so preživeli vojno. Sedaj se sprašujem, ali ni to drugi način vojskovanja, kako se znebiti malega kmeta. Koprivna je v stiku s Toplo prav čudovita vas, dolga 18 km.



Na žalost pa ji čas ne prizanaša z odprtjem soimenske vasi Koprivna pod avstrijsko Peco, ki spada pod občino Železna Kapla. To je vprašanje (mejni prehod Luže), ki še sedaj ni rešeno. Gre za pot, ki je do leta 1918 povezovala Koprivenčane s sedanjo Avstrijo in dve uri oddaljeno Ljubljano. Žalosti me misel,

ko gledam svojo 17-mesečno hčer, ki ji je bilo dano življenje, da živi v tej krasni vasi, pa ne zato, ker bi bil pesimist, ampak zaradi tega, ker se vasi preprečuje razvoj. Upam, da ne bodo politični veljaki našim zanamcem že v kljub težkemu življenju ustvarili še težjih razmer za obstanek kmetij.

Sedma licitacija vrednejših sortimentov v Sloveniji

Jože Mori

Društvo Lastnikov gozdov Mislinjske doline in Zveza lastnikov gozdov Slovenije v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije organizirata že sedmo licitacijo vrednejših sortimentov v Sloveniji, ki bo tudi tokrat potekala v Slovenj Gradcu.

Potek licitacije

V mesecu decembru bo potekal ogled primernih sortimentov in posek. **Lastniki bodo, za razliko od prejšnjih let, svoj les na prostor za licitacijo na parkirišču pri Preventu lahko začeli dovažati že prej, in sicer od 17. decembra 2012 do 11. januarja 2013.** Vsak hlood bo pred prevozom opremljen s številko, ki bo razvidna tudi na dobavnici. Pri izbiri dreves za posek in prevzemanju hloodov bodo lastnikom pomagali revirni gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije.

Na razstavnem prostoru bodo les izmerili še enkrat, ga označili s pripadajočimi podatki (zaporedna številka, dolžina, premer, volumen) ter dodali na seznam, ki ga bodo razposlali potencialnim kupcem. Kupci bodo za posamezni hlood

oddali pisno ponudbo. Izbran bo ponudnik, ki bo za posamezni hlood oddal najvišjo ponudbo. V nasprotju s klasično licitacijo tukaj velja oddana ponudba in je ni mogoče naknadno zvišati.

Časovni raspored licitacije

AKTIVNOST	DATUM
Dovoz hloodov na prostor licitacije (parkirišče Prevent v Slovenj Gradcu)	17. 12. 2012 do 11. 1. 2013
Ogled	19. 1. do 28. 1. 2013
Odpiranje ponudb	29. 1. 2013
Dan odprtih vrat	7. 2. 2013

Za dodatne informacije naj se lastniki obrnejo na svoje revirne gozdarje in lokalna Društva lastnikov gozdov.

Kontaktne osebe

Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline: **Jože Jeromel, GSM 041 321 099**
Zveza lastnikov gozdov Slovenije: **Jože Mori, GSM 041 657 546**

Pogoji in pravila licitacije za prodajalce

- prevzem lesa pri lastniku poteka ob kamionski cesti;
- sortimenti morajo biti očiščeni in pravilno izmerjeni;
- vsak prevzeti hlood mora biti na čelu opremljen s ploščico s številko hlooda;
- lastnik hloodov dobi ob prevzemu prevzemni list, kjer morajo biti navedeni podatki o lastniku, številka hloodov s ploščic ter količinski podatki in kakovostni razred hloodov;
- lastnik hloodov lahko ob prevzemu na prevzemnem listu navede tudi najnižjo

ceno, po kateri je še pripravljen prodati svoj les. Ta cena je dokončna in je v nadaljnjem poteku licitacije ni mogoče več spreminjati;

- če lastnik ne navede minimalne cene, v nadaljevanju licitacije ne more zahtevati svojih hlodov nazaj, čeprav so bili prodani pod pričakovano ceno;
- organizacijo in stroške prevoza lesa krije lastnik sam oziroma v dogovoru z društvom lastnikov gozdov, v katerega je vključen;
- lastnik krije še stroške licitacije lesa, ki znašajo 14 EUR/m³ za doseženo ceno pod 400 EUR/m³ ter 5 % vrednosti za hlode z doseženo ceno nad 400 EUR/m³; stroški organizacije se obračunajo pri končnem obračunu po končani licitaciji;
- za neprodane hlode, ki jih prodajalec odpelje z mesta licitacije, se prav tako zaračuna strošek licitacije v višini 14 EUR/m³. Za te stroške se prodajalcu izstavi račun ali obračuna od prodanih hlodov;
- osebne podatke o lastnikih hlodov lahko organizator uporabi izključno za namen obračuna prodane hlodovine in jih ne objavlja javno;
- organizator je dolžan obvestiti lastnika o rezultatih licitacije v roku 5 dni od odpiranja ponudb; če je bila ponudba nižja od lastnikove najnižje določene cene, mora lastnik v roku 3 dni sporočiti, ali bo prodal hlood po ponujeni ceni ali pa ga bo na svoje stroške odpeljal z mesta licitacije;
- lastniki, katerih hlodi na licitaciji niso bili prodani, morajo sporočiti, ali njihove hlode lahko proda organizator naknadno po trenutnih tržnih cenah, ali pa jih bodo lastniki na svoje stroške odpeljali z mesta licitacije;
- lastnik (prodajalec) dobi denar za prodane hlode nakazan na svoj bančni račun v roku 8 dni po odvozu hlodov z mesta licitacije.

Ostala opozorila:

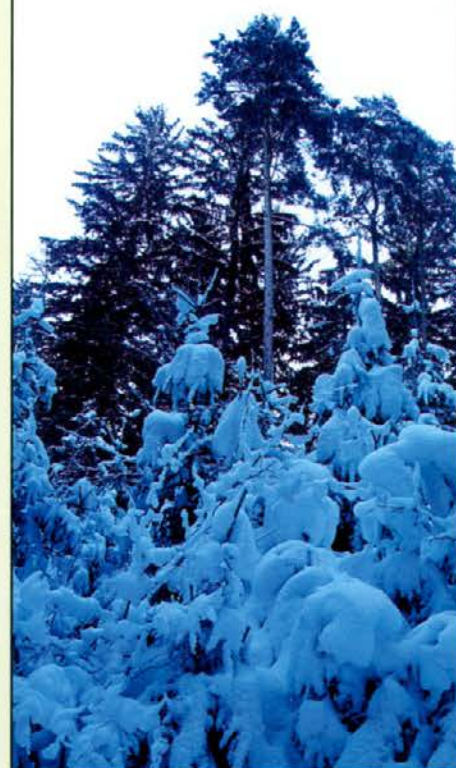
- prodajalci naj ponudijo hlode najvišje kakovosti,
- prevzemni list mora biti natančno in čitljivo izpolnjen,
- prodajalci naj v čim večji meri navedejo najnižjo (izklicno) ceno, po kateri so še pripravljeni prodati svoje hlode,
- hlodi morajo biti čim bolj pravilno skrojeni,
- nadmera minimalno 10 cm
- hlodi morajo biti čim bolj čisti (brez blata) – predvsem čela,
- v izogib napakam pri prepisovanju številke je ob prevzemu k prevzemnici in fotokopiji pavšala treba priložiti še fotokopijo bančne kartice prodajalca.

Drevesne vrste in primerna kakovost lesa

		Les za žago	Les za furnir
Hrast	Dolžina	Od 3 m naprej, vsakih 0,5 m	2,5 m – 3,5 m ter dvojne dolžine
	Premier	40 cm+	50 cm+
	Kakovost	A, dobra B	Furnir, svetla barva
Gorski javor	Dolžina	Od 2,5 m naprej, vsakih 0,5 m	Od 2,5 m naprej
	Premier	30 cm+	45 cm+
	Kakovost	A, dobra B	Brez napak črnjave, bela barva
Češnja, brek, skorš	Dolžina	Od 2,5 m naprej, vsakih 0,5 m	Od 2,5 m naprej
	Premier	30 cm+ (A); 40 cm+ (B)	45 cm+
	Kakovost	A, B	Furnir, brez zelene barve
Sliva	Dolžina	Od 2,5 m naprej, vsakih 10 cm	Od 2,5 m naprej
Hruška/orah/jablana	Premier	30 cm+	40 cm+
	Kakovost	A, B,	Brez obarvanja
	Dolžina		Dolžine od 2,5 m naprej
Bukev	Premier	Ni dostave	45 cm+
(samo najboljše)	Kakovost		Brez rdečega srca
Lipa	Dolžina		Dolžine od 2,5 m naprej
Črna jelša	Premier	Ni dostave	40 cm+
Breza	Kakovost		Brez obarvanja, brez neprave črnjave
Macesen	Dolžina		Od 2,5 m naprej
Smreka	Premier	Ni dostave	50 cm+
	Kakovost		Ozke letnice, brez napak črnjave



Ob božiču, prazniku miru, upanja in ljubezni, želimo vam in vašim najbližjim vse najlepše. Trenutki, ujeti v letu 2013, pa naj vam prinesejo obilo osebne sreče, trdnega zdravja ter novih spoznanj, srečanj in doživetij.





Srečno 2013!